Ч. 49 (14.59?.) Львів, субота 6. березня 1937. Oprata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Четвертьрічно . . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Дух Скрипника над народнім комісаріятом освіти УССР

(ПАТ) „За комуністическое просвіщеніє" знову дуже гостро атакує народній комісаріят освіти УССР та його партійну організацію, що є „засмічена контрреволюційним елементом". Не вистарчило очистити нарком з таких ворогів як Скрипник чи Шумський, бо теперішній народній комісар освіти Затонський, його заступники Дитюк, Гаїта і Боднарський та секретар партійної організації комісаріяту Чупко не витягнули з того факту науки для себе. Крім того викрито у комісаріяті освіти ще й інших контрреволюціонерів: Номана, Соловія та богато інших. На партійному засіданні рішили розвязати партійний комітет та усунути Чупка зі становища секретаря.

Валенсійський уряд погоджується видалити чужинецьких добровольців.

Як стверджує офіційний комунікат, валенсійська рада міністрів рішила на вчорашньому засіданні поставитися прихильно до пляну, що його піддали міністри закордонних справ Англії та Франції, а саме, щоби видалити з Еспанії всіх чужинців, що воюють у рядах одної з еспанських армій. Це можливе під умовиною, що і друга сторона поступить так само.

Національні війська здобули катальонський вуглевий басен.

Як повідомляє кореспондент німецького інформаційного бюра, національні війська забрали Утрілляс коло Монтальбану. Тепер вони володіють уже цілим вуглевим басеном Катальонії.

ЧЕРВОНИХ НЕМА В ТОЛЕДІ.

Кеіпо де Лляно заперечив вістки, немовби червоні вдерлися до Толеда, після сильного наступу на цілому відтинку Таха. Національні війська відбили ворожий наступ на цілій лінії.

ПОЛОЖЕННЯ ПІД МАДРИДОМ В ОСВІТЛЕННІ ЧЕРВОНИХ.

Рада оборони Мадриду повідомляє, що її війська відбили національний наступ під Мадридом з великими втратами. Артилерія червоних дезорієнтувала ворога підчас концентрації. Національні війська 4 рази атакували становище червоних в університетському місті від Монкльоа до західного парку через французький міст, уживаючи повзів та іншої модерної зброї. Протиповзова артилерія та відділи „динамітерос" відбили наступ; після 5-ох годин національні війська відступили.

Червона артилерія 6 годин бомбардувала національні становища в Толеді.

ПЛЯНИ ЧЕРВОНИХ НА ПІВДНІ.

Авас повідомляє з Альмерії: Червоні війська, що почали офензиву на відтинку Хувілес, хотять здобути важні становища в околиці Торрікону, що отворилиб їм шлях на Орхіву, Лянхарон і Мотріль. Національні протинаступи не пощастили.

На відтинку Мотріль воюють здебільша мароканські вояки, здебільша зверболвані у французькому Мароку.

Чи Троцький є контрреволюціонером?

Як повідомляє швайцарська телеграфічна агенція, Троцький вніс скаргу до базельського суду проти комуністів Маріна, Боденмана, Димітрова і Дроза та проти комуністичних часописів „Фрайгайт" і „Базлер Рундшав", що закидували Троцькому контрреволюційну пропаганду.

У Ню Йорку зорганізували соціялісти та бувші комуністи „Американський Комітет для оборони Троцького". Він хоче повалити заміти, що Троцький був головним змовником проти Сталіна, чи там Совітів і що за нього покарано 13 людей смертю, а 4 вязницею.

Комітет Оборони Троцького посилав до Мексика двох своїх представників, що там стрінулися із Троцьким та укладали спільну акцію для його оборони в Америці. Комітет постарається, що уряд Злучених Держав впустить Троцького на свою територію, хоч на один день, щоб дати йому змогу явитися в суді. Коли це станеться, Троцький пізве перед суд деякі комуністичні американські газети за те, що назвали його змовником та міжнароднім бандитом. У суді викаже він, що він зовсім не був причасний в ніякій змові проти Совітів, а тоді таке судове зізнання стане підставою до оборони Троцького на цілому світі, де лише живуть комуністичні організації.

Причина господарських невдач у СССР.

Московський кореспондент ґазети „Таймса" застановляється над питанням, чому совітський організм не здоровий. Він нараховує три причини совітських невдач в їх господарці:

Перше, що совітський уряд, отже Сталін, не чується певним свого становища.

Друге — це змагання совітського уряду перегнати американські досягнення на полі техніки. З такого змагання виходять природні невдачі. Наприклад: американці послуговуються штучними інкубаторами, щоби з курячих яєць вилягалися курятка; при допомозі інкубаторів американці продукують міліони курей. Совітські специ хотіли перегнати Америку і огріли інкубатори на 4 ступні вище, ніж це роблять американці, щоб у той спосіб приспішити виклювання курят на 4 дні. Та замість цього вони знищили пів міліона яєць, бо на виклювання курят треба відповідного часу при відповідній температурі.

Третя і найважніша причина совітських невдач це соціялістична бюрократія. В СССР не вільно самостійно думати робітникам ані не вільно їм зробити щось доброго на власну руку. Вони мусять лише виконувати доручення уряду. Отже, коли урядовець вгорі не має таланту, тоді накаже нісенітницю, яку всі підвладні урядовці й робітники мусять виконати, а потім ще треба дати звіт, як це сталося. Значить, замість властивої роботи, йде безнастанча писанина і звіти та дозволи. Це так утруднює здійснення всяких проєктів, що совітський промисл і ціла господарка засуджена завжди на саботажі.

СКАРЖИТИ ДО СУДУ!

Львів, 5. березня 1937.

Наші люди, не тільки „гомінес політіці", але й широкий український загал, вже збайдужіли на все те, що виписує про українців і українське життя польська преса, що виговорюють про нас і нашу дійсність всякі відомі й анонімові польські „специ" на пречисленних сходинах і зборах. Що більше: брехливе, ігнорантське чи просто неграмотне насвітлювання наших справ — це в очах українського громадянина традиційний атрибут, щоденний привілей польської преси, і він вважає, що цією звичайною справою нічого надто перейматися. Звертати увагу й відмічувати на сторінках української преси треба тільки нечисленні голоси, що відбігають від отої привичної формули, в яку польська журналістика схоплює „справи руске", і від того привичного підходу, який — за виїмком буквально кількох польських часописів і буквально кільканацяти польських публіцистів — вперто втримується у світі польської преси супроти українців та українських справ.

Але маємо враження, що в останньому часі мірка перебірається. Не будемо точно аналізувати причини тієї розперезаности польської преси і польських діячів, які прилюдно висловлюють свої погляди де ребус украініціс. Можливо, що джерелом того явища є те загальне обезцінення вартости українського чинника, яке прийшло у практиці останніх двох літ, — всупереч льогіці, яка казалаб, що саме після звороту українства до примирної співпраці з польською стороною повинна би вартість українства у Польщі, в очах всіх поляків, зрости. Можливо теж, що та безпардонність у трактуванні українців і той брак всякого почуття відповідальности за слова, що їх тепер виписується і виговорюється під українською адресою, це наслідок саме тієї української байдужности. Можливо врешті, що просто демагоґія, получена з ігноранцією, застосувала до себе правду „з їдою зростає апетит" і незамітно для себе самої забуває межі пристойности навіть у непристойному. Все одно, з якої причини: з глупоти, злоби чи нахабства, але факт залишається фактом: протиукраїнська наклепницька кампанія дійшла до того ступня, коли вже не можна байдужно їй прислухуватись і приглядатись. Вперто повторювана брехня, яка не стрічає належного відпору, завжди залишає за собою якийсь слід, особливо, коли зерна брехні падуть на такий знаменитий ґрунт, як непоінформована польська вулиця і все польське широке громадянство: бо скільки поляків знає українську історію, знає історію української політичної думки, українську минулу й сучасну літературу, бодай кілька прізвищ з історії давнього і сучасного українського мистецтва?! Легковаження поляків до нас було, те легковаження зросло, а з ним підвищився тон, яким говориться до когось, що його і не люблять і легковажать. Любови не вимагаємо, повага приходить зі силою, щодо якої можуть бути ріж-

ні думки, — але пристойний тон супроти нас можемо собі вимагати бодай до тої межі, поза яку річ іде вже не про неграмотні погляди, тільки про донос кримінального характеру.

У вчорашньому числі ми подали широкий зміст протиукраїнського відчиту проф. Ст. Ґломбінського у Варшаві. Нас це не зворушує, що старий лідер ніби найбільшої польської політичної партії виговорює такі нісенітниці, як напр., що „українці зявилися щойно після війни, в австрійському парляменті їх ще не було“, хоч на вступі відчиту навіть літописця Нестора зарахував до української нації. До тої самої категорії „знання“ українських справ належить вислів, що: „На Волині не було-колись України, але сьогодні вона вже й там загніздилася“. Це справа теж політичної мудрости і чесности п. Ґломбінського, щоб саме після двох літ відсутности саботажних актів, заявляти, що „вбивства, підпали, терор — це арґументи українців“. Вільно врешті п. Ґломбінському хвалити „пацифікацію“ та поручати її, як найкращий засіб національної політики держави, — вільно йому впевняти, що у Польщі живе 1,7 міліонів українців та 1,5 міліона „русинів“. Прочитавши все це — кожний і українець і розумний поляк що-найвище відхне: бідна та партія, що має такого лідера, і бідний той лідер, що кормить своїх однодумців аж такими нісенітницями.

Але тут доходимо до такого місця: „Особливо велике є значіння українського кооперативного руху. Проф. Ґломбінський окреслив його, як величезну сітку **ворожих польській державі політичних організацій. Двацять тисяч урядовців тих кооператив творить армію агітаторів, які діють на шкоду державі та підбурюють населення**“. Все, про що говорив п. Ґломбінський перед отими зацитованими словами — належить до категорії підюджування польського народу і польського уряду проти українців. Але зацитовані й підкреслені нами слова — це донос, що має на увазі істнуючі у карному законі статті. Це такий прилюдний закид, на підставі якого влада може розвязати всі істнуючі кооперативні організації та притягати до судової відповідальности всіх українських кооперативних діячів: треба тільки, щоб прокуратура прийняла закид п. Ґломбінського, як свій. Зрештою, коли той прилюдний закид не найде опрокинення, то кожної хвилини при якій-небудь нагоді можемо почути: „вам закинули державний злочин, ви проти цього не ремонстрували, — той закид на вас тяжить“. Може з погляду ОУН, її ідеольоґічних засновків, закид антидержавности українцям не приносить нечести. Але з погляду тих організованих українських національних клітин, які стоять на ґрунті леґальности, тримаються законів і льояльно їм повинуються, підлягають державній контролі та з протидержавними затіями не мають нічого спільного, — такі заміти є злочинним наклепом, що наражує їх на найвищі, як каже закон, „матеріяльні і моральні втрати“. І тому за такі заміти треба скаржити.

Хто має скаржити — це річ правників. Може скаржити кожний окремий кооператор, — можливо, що титул правний внести скаргу має теж якась статутова організація чи установа. Але скаржити обовязково треба. Хай п. Ґломбінський докаже правдивість свого твердження, хай покажеться, що або дійсно українська кооперація, якої керманич належить до польської державної Кооперативної Ради та яка сама належить до міжнародньої кооперативної ґільди, що або та кооперація є дійсно тільки фікцією, що покриває протидержавну політичну акцію, — або хай всі дізнаються, що п. Ґломбінський, старий польський професор університету, лідер зоольоґічної політичної партії, орудує брехнею.

Скаржити треба також всі часописи, які без коментарів, немов від себе, підкреслюючи свою солідарність відповідними наголовками, такі слова п. Ґломбінського надрукували. Зокрема скаржити треба львівський бруковий „Експрес Вечорни“, який звіт з відчиту Ґломбінського подав під наг.: **„Двацятитисячна армія агітаторів діє на шкоду держави і підбурює населення“.** („Експ. В.“ з 4. III. 1937. Вищезацитований уступ взятий з „Експресу“). Вільно тій газетці систематично, вперто й послідовно виявляти наголовками свої симпатії для мадридського комуністичного уряду. Але не вільно свою україножерну кампанію доводити до денунціяцій, що підпадають під карний закон. **Скаржити до суду!**

Новий удар в українську палєстру.

З ПРИВОДУ НОВОЇ АДВОКАТСЬКОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Адвокатура у сучасній Польщі не тішилася ніколи надто великою підтримкою уряду. У новочасних демократичних державах належить вона до тих професій, що стояли у проводі нових суспільно-політичних змагань громадянства і відограли поважну ролю у громадянській і державній праці. У противенстві до інших держав у Польщі цього явища не було з ріжних причин головно причин національно-політичного характеру тому, що дуже значна частина палестри не належала тут до польської національности, а і з тих, що до неї належали, більшість не входила у склад проурядового табору.

В останніх часах не без впливу залишився факт небувалого спролетаризування палестри не тільки через господарську крізу, але й теж з причини неприхильного становища до неї державних чинників, що раз по разу відбирали адвокатурі ріжні дотеперішні її аґенди, тимсамим обмежувався щораз більше обсяг її діяльности і можливість заробітків. Про настрої, які у відношенні до адвокатури панують напр. у соймової більшости вказує наглядно та обставина, що недавно не перейшла там навіть резолюція посла д-ра Зомерштайна зі зазивом до уряду, щоб обмежити дещо монополь нотарів, доречі дуже солено оплачуваний клієнтами, а саме, щоб звільнити від нотаріяльного примусу трансакції сільськими нерухомостями до висоти пяти гектарів, бо це далоб адвокатам спромогу списувати для селян контракти щодо нерухомостей до згаданої висоти.

Уніфікацію адвокатури переведено президентським декретом про устрій адвокатури з 7. X. 1932 р. Обкроїла вона значно дотеперішню адвокатську самоуправу, збільшуючи натомісць інтеренцію держави, зокрема міністра справедливости, на внутрішне життя адвокатури. По чотиролітній практиці виказав цей декрет дуже багато браків — як це зазначено в мотивах до урядової проектованої адвокатської ординації, — що відбилося на справному функціонуванні адвокатської самоуправи і стало перепоною піднесення рівня адвокатури до відповідної висоти. Щоб цьому запобігти — говорять дальше в мотивах проекту — однаково в інтересі самого адвокатського звання, як теж взагалі в інтересі держав, зокрема ще в інтересі виміру справедливости, зайшла потреба ввести до ординації з 1932 р. такі далекосяжні зміни, що не можна було зупинитись на новелізації, а слід було дотеперішне право про устрій адвокатури заступити новим.

Згідно з проектом адвокатура творить самоуправну господарську (досі було: професійну) одиницю, що управляє собою на основі постанов закону про устрій адвокатури, якої членами є адвокати і адвокатські апліканти. Обсяг діяльности адвокатської самоуправи залишений без зміни. Представником адвокатури є начальна адвокатська рада у Варшаві. В осідках апеляційних судів істнують адвокатські палати. Новиною є те, що міністр справедливости може на внесок начальної адвокатської ради утворити в окрузі апеляційного суду дві або більше адвокатських палат, з яких кожна має числити не менше як 1.000 членів.

Невирішене питання.

Урядовою мовою адвокатської самоуправи — як і досі — є польська мова. Проект не вирішує зовсім спірного питання, піднесеного з польського боку у дотеперішній практиці, чи напр. український член адвокатури може вносити до адвокатської палати як її член в українській мові, чи мусить це робити по польськи. Це торкається очевидно територій, де обовязує мовний закон з 31. липня 1924 р. про урядову мову в суді, прокуратурі і нотаріяті.

Новиною є утворення палати для справ адвокатури при Найвищому Суді. Досі відкличною інстанцією від постанов адвокатських рад у справі відмови впису був Найв. Суд у звичайному складі трьох суддів, а відкличною інстанцією в дисциплінарних справах так званий дисциплінарний сенат при Найвищому Суді, зложений зі суддів і репрезентантів адвокатської самоуправи (а саме трьох суддів Найв. Суду і двох представників начальної адвокатської ради). Цей мішаний сенат дає рішення остаточні.

Основну зміну дотеперішнього стану вводить урядовий проект устійнюючи трилітню примусову судову аплікацію. В мотивах подано, що сталося це на основі однозгідної думки начальної адвокатської ради і представників обидвох відломів адвокатури, що дотеперішній стан вважають шкідливим з погляду суспільного і державного інтересу, бо не може істнувати добрий вимір справедливости там, де адвокатура стоїть на низькому рівні. Йде про це, щоб кандидат адвокатського звання навчився безсторонньо думати по правничому і мав зрозуміння для суспільного та державного інтересу, в імя якого ділає вимір справедливости, а якого адвокат має бути співчинником. Аплікант відбуває трилітню практику в суді, що її кінчить окремим іспитом, опісля щойно йде на дволітню практику до адвоката, яку кінчить теж окремим іспитом перед іспитовою комісією адвокатської палати. Адвокат має право мати апліканта (бути патроном) щойно по семилітній практиці і з засади тільки одного. Зрештою вимоги осягнення адвокатури є такі, як досі.

Хто має полекші і привілеї

Крім кваліфікованих кандидатів адвокатського звання можна вписати на листу адвокатів особи, що сповнювали судейські або прокураторські обовязки найменше три роки (тут вчисляється і асесорів) у загальних, військових і адміністраційних судах. Осідком їх підчас 5 літ не може бути їх останній службовий осідок за винятком військових суддів і прокураторів.

Від судової аплікації та іспиту є крім цього звільнені: 1) професори і доценти правничих наук в академічних школах, 2) урядовці генеральної прокураторії, що вложивши референдарський іспит, сповнювали два роки референдарську службу; 3) гіпотечні писарі і нотарі по трьох літах служби, якщо мають дані на судейські становища і 4) ті, що відповідають вимогам до судейського становища і мають щонайменше три роки державної референдарської служби з правничим характером.

Відмову впису на листу адвокатів можна заскаржити до місяця до палати для справ адвокатури при Найв. Суді. Брак відповіди до трьох місяців від дати внесення подання вважається за відмову.

Міністр справедливости може вислухавши думки начальної адвокатської ради замкнути впис на листу адвокатів або аплікантів, або одних і других на означений час у поодиноких округах або місцевостях, чи теж обмежити число нововписаних адвокатів або адвокатських аплікантів. Це обмеження не торкається осіб, що не походять з адвокатських аплікантів себто суддів, прокураторів, урядовців генеральної прокураторії і т. д. Новиною є тут право міністра справедливости, що може означати континґент нововписаних адвокатів або адвокатських аплікантів, при чому має він право зробити виняток у замкненому списку індивідуально щодо поодиноких осіб в кожному конкретному випадку. Вписані вже адвокатські апліканти відбуватимуть практику на основі дотеперішнього закону.

Для нас на гірше

Постанови про обовязки та права адвокатів залишаються приблизно ті самі. Засадничою зміною є те, що проект вводить для адвокатів заказ займати платне становище в територіяльній самоуправі напр. війта, бурмистра, президента міста і т. д., бо цю службу ставить проект на рівні з державною службою. Залишаються для адвокатів обовязковими при розправах тоги і берети.

Постанови щодо устрою і діяльности адвокатських палат не підлягають теж більшим основним змінам: це торкається начальної адвокатської ради та державного надзору.

Зате є зміни щодо дисциплінарної відповідальности. Проект вводить як новину поділ дисциплінарних провин на проступки і переступства. З огляду на брак у дисциплінарній процедурі матеріяльних карних постанов переведення точного розмежування проступків і переступків мусіли насувати деякі труднощі. Як критерій поділу поняв проект безпосередне нав

рушення публичного інтересу. Отже всі відхили від засад професійної етики, як теж несвідоме ділання на шкоду третьої особи (з правила кліента) кваліфікує проект як переступство, ставлячи ці провини нарівні з вчинками, що є карними переступствами з приватного обвинувачення. За переступства обвинувачує дисциплінарний речник, за проступок прокуратор. Відклики від дисциплінарного суду при адвокатській палаті йдуть у справах проступків до палати для справ адвокатури при Найв. Суді, від переступств до дисциплінарного суду при начальній адвокатській раді. Проект продовжує теж передавнення кари за дисциплінарні проступки до десяти літ. Поминаємо подрібні постанови щодо дисциплінарної процедури, засуду і відкликy від нього, бо це загал неадвокатів мало цікавить.

Обговорений проект увійде вже на найближче засідання сойму, що відошле його до соймової комісії. З огляду на те, що теперішня буджетова сесія закінчиться ще перед великодними святами лат. обряду, проект не буде вирішений у цій сесії і прийде він або на можливу надзвичайну сесію в червні ц. р., або аж на найближчу буджетову сесію восени ц. р.

Основні зміни, зокрема щодо примусової судової аплікації, для нас некорисний, бо від волі презесів апеляційного суду буде залежати, кого з наших кандидатів прийме на трилітню судову (в додатку безплатну) аплікацію, що є вимогою дальшої адвокатської практики. Після інших ділянок прийде черговий удар і по українській палестрі

Д-р Степан Баран.

—o—

„Треба зліквідувати небезпеку Львова раз на завжди!"

На зїзді польських лісників і хліборобів з вищою освітою, що відбувся у Варшаві 2. і 3. ц. м. дійшло до чергового різкого протиукраїнського виступу.

Дня 3. ц. м. ввечорі виступив на цьому зїзді, про який напишемо окремо обширніше, д-р **Еміль Роек** з рефератом п. з. „Оборона польськости землі", в якому на підставі українських матеріялів посла Барана, сен. Павликовського, доц. Кубійовича та відомих заяв проф. Ромера, Скшипека й інших, перекручуючи факти, старався переконати слухачів про нечувану ворожу агресивність українськего хлопа". Ось деякі вислови молоденького реферятора:

„Без Галичини наша держава не моглаб володіти Волинню ані Поліссям. „Русини" є нашими непереєднаними ворогами. Порівняти їх можна лише з німцями, але вони мають більшу силу. Не розуміють, що колиб ми їх були не перемогли в 1918 р., Галичина булаб нині большевицькою провінцією. Українська політика на завжди програла в боротьбі з большевизмом. Наш уряд непотрібно позволив послам з УНДО боротися з поляками за землю. Грозить нам трагедія. Від 1926 р. наші дідичі не дбають про те, що агресивність українців зростає.

„Усі агресивні акти мають джерело в нелеґальній аґітації УНДО! Міністр Понятовський піддержує своєю політикою українців (!!). Холмщину ми вже вспіли спольонізувати в 11-ох повітах, мусимо доконати цього здовж цілого Буга аж по Львів, тоді зліквідуємо український Львів раз на завжди".

Перекручувана статистика, якою послуговувався прелеґент, викликувала протести на салі. Дідичі кивали головами й дивувалися, що ті українські бандити такі агресивні!

І не диво. Слухаючи реферату, можна було нпр. українцеві шаліти з радости, що український стан землевласности такий дужий, та що сам п. міністр Понятовський приятелює з українськими послами...

Але, але... на томуж зїзді його головний прелеґент, „філяр" народової господарки проф. Р. Рибарський, сказав: „Є три роди брехні: одна погана, друга гірша, а третя... статистика".

Роман Гучв.

Городецька „нормалізація".

Українські товариства й установи міста Городка і повіту стрінув оце несподіваний удар: 8 читалень у повіті і філія „Просвіти" в Городку дістали зі староства спис осіб, яких мають виключити зі своїх членів. Для цікавих подаємо текст формулярів:

Starosta Powiatowy Gródecki.
L. Pol. 183/36. Gródek Jagiell., dnia 22/2 1937.

Do Zarządu Stowarzyszenia p. n. „Czytelnia Proświty" (do rąk przewodniczącego p. . . . . .)

Na podstawie przepisów art. 16 Rozp. Prez. Rzplitej z 27/X. 1932 r. prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. Rz. P. Nr. 94/808) oraz zgodnie z art. **75.** punkt 3. Rozp. Prez. Rzplitej z **22. III.** o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. Rz. P. Nr. 36/341) — wzywam zarząd do **bezzwłocznego** skreślenia: 1. . . . ., 2 . . . . (слідує поіменний виказ) z listy członków wymienionego stowarzyszenia ze względów bezpieczeństwa spokoju i porządku publicznego.

O wykonaniu niniejszego zarządzenia zechce Zarząd powiadomić **Starostwo pisemnie do dni 3** z podaniem daty skreślenia.

Niezastosowanie się do powyższego spowoduje dalsze rygory, przewidziane w art. 16 powołanego na wstępie rozporządzenia.

Decyzję niniejszą na podstawie art. 87 pkt. 4. Rozp. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. Rz. P. Nr. 36/341) zaopatruje się **klauzulą natychmiastowej wykonalności.**

Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie za pośrednictwem Starostwa powiatowego w Gródku Ja-

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 8.

ЛІТОПИСЕЦЬ 4

Український прапор під Альказаром.

(Докінчення).

V.

Майнули ці образи у голові Мігуеля де Леоне і він наче збудився. Кріпше стиснув кріс у руці і коли його нові товариші і четар Аену закричали: „Нехай живе Еспанія!", він нагло закликав голосніше від усіх: „Слава, слава Україні!"

До вечора взяли Лючену і захопили там велику добичу. Червоні окопалися за рікою. Альказар мовчав далі. До сотника Кастежона упала з літака шифрована депеша, що далі робити і на які знаки чекати. Бо завтра рішучий бій. Але підмога не надходила, хоча в останнім бою мав відділ знов сорок убитих і сто ранених.

У приказі відділу прочитали похвалу і признання стрільцеві де Леоне за його незвичайну хоробрість — тай іменували його сержантом.

Другого дня, в суботу ранком, серед барабанного вогню червоної артилерії встигли червоні збудувати понтонний міст на ріці і хоча загатили ріку своїми трупами, то вдалося їм переправитися знов цілим полком на цей бік і знов відперли Кастежона з Лючени.

Біля полудня того дня здесяткований відділ спинився знов у Альбі і сюди прийшла мала підмога. Але сила червоних зростала і сотник був у розпуці. Бо був приказ, що до вечора мусить перейти ріку і разом з головною силою дивізії рушити на узгіря Альказару, до остаточної перемоги.

Нагло зголосився до сотника сержант де Леоне.

— Дозвольте мені зникнути на дві години! А коли за дві години мене не буде, то помоліться за мене, але наступайте на червоних!

— Що зробите, сержанте, куди підете?

— Туди, у ріку Тахо, до того їхнього моста!

І заки сотник устиг щось відповісти, сержант почав скидати з себе однострій і залишився тільки в сорочці і штанах, так, як прийшов учора вранці. І взявши в руки тільки гострий ніж, кинувся бігцем, скочив з берега та й побіг понад воду горі рікою. А далі, коли перед ним показався розгойданий міст, де роїлося від червоних, Мігуель шугнув у глибінь і пропав під водою.

— Збожеволів сержант — промовив сотник якось із жалем.

Та за годину, стоячи на горищі одної розваленої хати в Альбі, побачив сотник дивне диво. Лави червоних, що во дві години наступали на слабку обсаду окопів його відділу, раптом замішалися і, здавалося, без ніякої причини почали оглядатися позад себе та безладно відступати. В самій Лючені счинився дивний заколот, піднявся крик і вереск, що сягав до ріки і поза ріку. Та глянувши на ріку, сотник уже зрозумів, у чому річ.

— Бо що то там діється? Міст розірваний! Ось, майже посередині ріки виділився з між посчіплюваних понтонів один човен і поплив собі з водою. За ним попрямували обидві половини мосту з цього і з того боку ріки. Ледви вони сплили і пристали до берегів, а далі ані руш, бо були прикріплені. Та за хвилину розірвалася ще й цьогобічна половина мосту на дві частини, одна зложена з кількох счіплених дараб, поплила вниз водою, разом із військом і гарматами, просто в руки Кастежона. Ось вояки з криком скачуть у воду і знов рятуються, чіпляються дараб. Та вже і з правого боку пале на них град куль, починається стрілянина і нагло знов озивається Альказар. Червоні кидаються наосліп сюди то туди, багато з них скаче в ріку і потапає.

— За мною вперед! — кричить сотник Кастежон і біжить перший на Лючену. Та вже нема кого бити, бо червоні або піддаються в полон, або втікають просто на схід, а з тамтого боку ріки вже повівають національні прапори. Бій рішений. Альказар вільний. Відчиняються його брами і випадають з нього озброєні люди-тіні, наче привиди. Падуть просто в обійми братів-визволителів і ледви мають силу закликати охриплим голосом: „Нехай живе Еспанія!"

VI

Ще того вечора наказав сотник Кастежов добре перешукати береги ріки, чи не знайдуть тіла тільки в сорочці... Бо сержант Мігуель де Леоне не зголосився ні по двох ні по чотирьох годинах...

Знайшли його аж ранком у неділю. Лежав мертвий із розбитою головою і без лівої руки, на однім з тих човнів, що ще держалися берега. Права рука судорожно стискала щось у пазусі. І не попускалася пазухи навіть тоді, коли вже принесли сержанта і положили перед сотником на мураві, під масличовим деревом. Сотник сам схилився і якось нервово роздер мертвому сорочку. Ніжно відгорнув закостенілі пальці і взяв у руки малий клуночок у грубім полотні. Роздер полотно і вийняв щось, скручене у валок. Розвинув його і строго споважнів. Тримав у руках подертий і полинялий жовто-синій прапорець, а на ньому напис незнайомими йому буквами. Покликав поручника Кейпо де Руеда, відомого мовознавця з Салямаики і цей відчитав: „Слава Україні!"

„Україна, Україна!" — підхопив сотник Кастежон і в його очах заблисли сльози. Бо він

ziell. w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia decyzji.

Starosta gródecki Kassala.

Приказано викреслити з книги членів такі особи: 1) Читальня „Просвіти“ у Мшані: Паньків Володимир; 2) Читальня „Просвіти“ у Любіні Вел.: Баран Михайло, Цигіль Василь, Мацьоцький Осип, Сярий Петро, Гайдучок Андрій, Сярий Гриць, Соловій Іван, Борецький Стефан; 3) Читальня „Просвіти“ в Керниці: Лакота Лаврентій, Грициняк Гриць, Шута Олекса, Грициняк Степан с. Івана, Кінаш Гринь, Галамай Гринько; 4) Читальня „Просвіти“ в Річичанах: Германович Микола; 5) Читальня „Просвіти“ в Каменоброді: Помірчий Петро; 6) Читальня „Просвіти“ в Дроздовичах: Яворський Богдан; 7) Читальня „Просвіти“ в Суховолі: Гаврищишин Іван; 8) Читальня „Просвіти“ в Городку: Стець Роман, Яворський Богдан, Ярош Роман, Попко Михайло, Горбаль Гриць; 9) Філія „Просвіти“ в Городу: Стець Роман, Яворський Богдан, Ярош Роман і Куспісь Михайло зі Ставчан. Разом приказано виключити 25 осіб. Ці самі формулярі з наведеними особами дістали майже всі городецькі українські установи.

Можна до цього лиш додати, що деякі з наведених осіб взагалі не займалися діяльністю читальні, а деякі навіть не були членами дотичної читальні.

На це знамение в „нормалізаційних“ часах рішення звертаємо увагу передовсім послам і проводові У.П.Р., щоб поробили відповідні інтервенції, а при нагоді соймових промов згадали також цю „нормалізаційну квітку“. Справа надто поважна, щоб можна її поминути мовчанкою.

Громадянин.

ДАЛЬШЕ ВЕРБУЮТЬ ДОБРОВОЛЬЦІВ.

Чехословацька поліція арештувала 3-ох комуністів, що займалися вербунком добровольців до Еспанії. Їх хотіли висилати через Швецію, бо через Францію шлях замкнений.

нагадав собі вчорашню зустріч з Мігуелем. Зворушений накрив мертве обличчя героя його рідним прапором і ставши напозір, засалютував. Так учинили й усі інші старшини і вояки, що стояли довкола, і довгу хвилину дивилися на убитого сержанта у глибокій мовчанці і пошані.

В неділю вечором, у комунікаті Головної Кватири з Саляманки прочитали, між іншим, таке:

„Як ми вже повідомляли вчора, по впертих боях і не зважаючи на розпучливий спротив червоних, здобули наші війська Толедо та ословодили геройських оборонців Алькасару. Між вояками, що відзначилися при відсічі, треба назвати також покійного сержанта Мігуеля де Леоне з відділу сотника Кастежона. Сержант де Леоне кинувся в критичній хвилині, коли червоні загрозили віддїлові у ріку Тахо і пірнувши під воду, дістався під понтоновий міст червоних, поперетинав його і так викликав метушню серед ворожих лав на лівому крилі. Це прискорило нашу перемогу. Виринувши з води, згинув сержант у рукопашній боротьбі. Названий Мігуель де Леоне був українцем і при ньому знайдено його національний прапор, який поховано разом з героєм з усіми належними почестями.“

Того самого дня знайшли в люченській музиї убитого старшину червоних військ з інтернаціональної бригади, москаля Стьопу Ручкіна. Його поховали у збірній могилі, разом з іншими убитими червоними. А сержанта де Леоне поховали окремо, біля могил поручника Рамона де Віля і десятника Хіля Іньго, що також упали в останнім бою за Алькасар.

Та ні сотник Кастежон, ні Головна Кватира в Саляманці, ні молода вдова по ковалеві, Марія з Месів де Леоне, що тепер оплакує чоловіка і молиться за його душу, не знають, хто покарав москаля Стьопу і яку тайну сховали вони у могилу разом з Мігуелем і його жовто-блакитним прапором.

Наради сойму над законом про збірні умови праці.

В четвер 4. ц. м. відбулося пленарне засідання сойму. По першім читанні сойм відіслав до комісії низку законопроєктів про устрій адвокатури. Опісля пос. Гардецький зреферував проєкт закону про збірні умови праці. Він обіймає не лише професійно зорганізованих працівників та робітників. Референт звернув увагу, що проти внеску меншости комісії, щоб закон поширити теж на працівників і робітників державних установ виступив уряд та обмежив його лише до працівників і робітників приватного промислу. Референт заявився проти більшої частини поправок уряду та зреферував поправки меншости. Пос. Закліка згадав, що закон має велику прогалину, бо не обіймає халупничого промислу. Цей промисл дає працю соткам тисяч робітників і їх жахливо визискують. Нпр. у львівській окрузі халупник за 12 годину праці дістає 50 сот. У деяких ділянках халупництва маємо доволі поважні скупчення і там міністерство могло би ввести збірні умови. В цьому напрямі пос. Закліка зголосив теж поправку. Гостро критикував теж пос. Вимисловський: Годі добачити, які користи має цей законопроєкт дати робітникам. Нема відповідних карних санкцій на випадок недодержання умови договору промисловцем і закон нічого тут не поправляє, навпаки — облекшує промисловцям недотримування збірних умов. Тому ставить внесок відіслати закон ще раз до комісії. Цей внесок сойм відкинув.

Від УПР промовляв пос. д-р Роман Перфецький, який в довшій промові обосновував низку своїх поправок, заявляючись теж за поправкою пос. Закліки.

Слід згадати, що сам законопроєкт з поправками на комісії вже зреферовано в „Ділі“ (ч. 46) на правничій сторінці.

При кінці дискусії над цією справою промовляв міністр сусп. опіки Косцялковський, який м. ін. заявив осьцо: Не можна приняти внесок пос. Закліки у справі поширення закону на халупників. Цей закон не надається в цілій низці точок до регляментації халупництва й якщо поправку пос. Закліки сойм прийме, тоді слід цілий проєкт відослати до комісії для основної перерібки.

Одначе сойм таки приняв поправку пос. Закліки.

Опісля сойм радив над проєктом закону про скорочення праці у вугільному промислі. Його зреферував пос. Гдуля. Підчас дискусії пос. Вежбіцький нарікав, що від 1928. р. продукція вугілля у Польщі має дефіцит та що капітал не має користи з продукції вугілля, бо дефіцит на одній тоні доходить від 1.50 до 1.70 зол.

При кінці засідання пос. Кшишевський зреферував проєкти законів у справі зміни розпорядку президента з 24. жовтня 1934. р. про конверзію і впорядкування хліборобських довгів. У голосуванні сойм приняв закон у другому і третьому читанні.

Вечір Молодої Музи та Равт Преси.

Був це вечір, на якому поважна літературна частина мала йти впарі з легкою для товариської розваги гостей і молоді. 30-ліття „Молодої Музи“ дало нагоду пригадати громадянству деяких наших письменників, що хоч і досі живуть і деякі з них надалі працюють, стояли осторонь літературного руху немов призабуті. Думку, щоб зібрати всіх живих членів „Молодої Музи“ на такому вечорі як учасників, не можна було здійснити. Богдан Лепкий не почував себе на силах після недуги приїхати до Львова, Володимирові Бірчакові відмовили візу, Степан Чарнецький перейшов таку поважну недугу, що не міг навіть зявитись на вечорі, як гість. Ці подробиці подав до відома зібраній публиці голова ТОПІЖ ред. Роман Купчинський, який прочитав листа Богдана Лепкого та закінчив окликом „Хай живе Молода Муза“.

О. Луцький, що мусів того самого вечора виїжджати до Варшави, почав літературну частину декламацією нарису М. Яцкова „Доля молоденької Музи“ та Б. Лепкого „Над рікою“. Як звичайно своєю доброю дикцією та прегарним тембром голосу зумів він передати слухачам той ліричний настрій, яким сам перенявся. Після цього хор „Сурма“ з гарними голосами (головно басів), під певним проводом І. Охримовича, відспівав пісню до слів Б. Лепкого „Часом я тужу за тобою“.

Петро Карманський у звязкій, ясній, добре виголошеній промові дав живу характеристику умов, серед яких повстав гурт „Молодої Музи“ та її ідеалів. Він зазначив, що одним із тих ідеалів була безкорисна служба рідному письменству без огляду на те, чи громадянство розуміє працю молодих письменників і чи їх потрібує. „Молода Муза“ повстала спочатку з особистих дружніх звязків одиниць, яких єднала спільна любов до літератури; кожний з них відповідно до свого темпераменту та хисту давав те, що міг і всі помагали один одному, коли видавали спільно „Світ“ і пізніше свої твори. Нитки дружби та літератури єднали їх на все життя і залишені ними твори залишилися як етапи в історії нашої літератури.

На закінчення першої частини програми, арт. Петро Сорока відчитав із темпераментом гумореску Вол. Бірчака „Поклін поетові“.

Другу частину програми почала Марія Сокіл піснями до слів поетів із „Молодої Музи“: „Осінь 1915“ Б. Лепкого і „Не йди від мене“ С. Чарнецького (музика А. Рудницького) та „Спи дитинко моя“ П. Карманського (музика Ст. Людкевича). Наша співачка надто відома, як інтерпретаторка пісень ріжних стилів, щоби ми потребували додавати свою оцінку.

Великим розчаруванням для організаційного комітету була вістка, що прийшла в останній хвилині від Л. Кривіцької, яка несподівано дістала грипове запалення горла; через те відпала дуже цікава точка вечорницької програми.

Трохи веселого настрою вніс на салю першою частиною своєї промови М. Рудницький, коли зупинився на меті такого вечора і на деяких моментах із „бурхливих літ“ молодомузців. Після хору „Сурма“, що відспівав „Молоді сни“ А. Вахнянина, закінчив вечір своїм словом Василь Щурат, що підтримував у свій час з „М. Музою“ якнайближчі звязки вже як досвідчений письменник. На його думку найбільшою заслугою „М. Музи“ було те, що вона підняла гасло европеїзації нашої літератури, яка у той час не виходила поза мужика, народнього вчителя та священника. Другою замітною рисою „М. Музи“ були дружні звязки, які єднали письменників сильніше, ніж усякі програми. Молоде покоління наших авторів моглоб узяти собі приклад з такої дружби, дуже важної для творчої праці.

Після літературної частини відбувся равт у салях „Бесіди“. „Молодомузці“ при окремому столі мали приємну нагоду згадати давні часи. Численне добірне товариство бавилось до самого ранку.

Учорашній Вечір „Молодої Музи“ та Равт Преси — належать до найкращих і найкультурніших дотеперішніх імпрез Товариства Письменників і Журналістів. Головна заслуга таких імпрез та, що вони вяжуть популяризацію літературних проблем і явищ з нашим — досить кволим товариським життям. Поруч із літературними конкурсами й турботами за матеріяльний дорібок Т-ва (оселя, щоденні справи), — артистичні й карнавалові імпрези Т-ва Письменників і Журналістів є його справжньою заслугою.

По широкому світі.

В Англії відбулися вибори до льондонської міської ради; дотепер не виявилися ніякі зміни у взаємовідношенні сил поодиноких партій.

Американський президент Рузвельт виголосив на партійному бенкеті велику промову в обороні демократії проти диктатур.

У Швеції від 1. липня 1938. р. заборонять ритуальний заріз.

Англійський міністер внутр. справ візвав населення вступати до добровольчого корпусу протигазової оборони.

Совітська армія відбуде весною ц. р. великі маневри у всіх округах. Вчора відбулися льокальні маневри, яких темою була оборона Москви від північного заходу.

Німецький уряд запротестував проти промови посадника Ню Йорку на конгресі американських жидів. Державний департамент відповів, що він не має контролі над діяльністю самоврядної влади.

Югославянський премієр виголосив велике експозе про закордонну політику.

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

Можливости розбудови українського промислу.

ПРОМИСЛОВА ВИСТАВА, ЯКОЇ В НАС ЩЕ НЕ БУЛО

Від деякого часу спеціяльний комітет, створений „Українським Технічним Товариством", чи пак його „Комісією Розбудови Укр. Промислу" (у скороченні КРУП-ом), робить заходи для влаштування промислової вистави, яка своїм змістом відбігатиме від дотеперішніх промислових наших вистав. Матеріял уже зібраний, приміщення запевнене (бувший каварняний льокаль „Народньої Гостинниці"), речинець устійнений. Якщо не буде надзвичайних перешкод, то **вистава буде відчинена 21. п. м.**

Чим ця вистава буде оригінальна?

Досі, як відомо, на всіх наших промислових виставах представлені були наші кожночасні осяги в ділянці рідного промислу. В початках ці вистави були дуже скромні, згодом ставали щораз кращі, врешті минулорічна вистава, що відбулась заходом студ. т-ва „Торговельник", виявила прискорене темпо розвитку українського промислу.

Вистава, про яку пишемо, буде мати завданням показати не те, що вже маємо, але **саме те, чого не маємо.** Вона має освідомити глядачів у тому, що консумційна скаля українського народу є дуже широка, що запотребування нашого фізичного і технічного консумента тільки в малій части вдоволене нашим рідним виробництвом, що зростаюча в нас промислова підприємчивість не потребує йти покищо протоптаними вже в нас стежками, маючи широкі і ненарушені ще ніким можливости та добрі вигляди на успіх кожного нового почину. Наш ринок, як кожний інший ринок, є у своїх потребах зріжничкований. Тому наше виробництво, якщо хоче опанувати хоч би тільки свій рідний ринок, **мусить бути всесторонне**, мусить дати все, і то в якнайбільшому асортименті.

Не відбираючи економічної вартости конкуренції (якщо вона не переступає меж громадської і господарської чесноти), ми мусимо в першу чергу звернути зростаючу серед нашого народу підприємчивість на шлях розбудови рідного промислу в **ширину. Тільки тоді ця розбудова буде дійсно здорова, коли не будемо собі взаємно наступати на пяти на вузькому відтинку виробництва, залишаючи без уваги сотні можливостей, сотні потреб, що їх вдоволяє продуцент чужий, а разом із ним чужий робітник, чужий капітал. Ми занадто вбогі, занадто багато серед українців безробітних, занадто сумна наша дійсність, щоби ми великодушно відступали важні господарські функції сусідам, облекшуючи їм навіть силою обставин доступ до нашого консумента.**

Маючи спромогу вглянути покищо побіжно в зібрані матеріяли, можемо вже сьогодні ствердити, що вистава принесе чимало **справжніх револяцій. Отож є надія, що вона зацікавить не тільки теоретично, але і практично рухливіших чи засібніших громадян та піддасть не одну щасливу, творчу думку.**

Одночасно з отворенням вистави появиться заходом згаданого вже Комітету доволі обширна брошура п. н. „Розбудовуймо промисл!" Принесе вона не тільки голоси людей, які стоять на чолі українських центральних установ, але теж міститиме чимало практичного матеріялу, звязаного зі заголовком книжки.

Вистава і брошура доповнять себе взаїмно у своїй важній господарській місії.

В. Несторович.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

„ПРАКТИЧНА БІБЛІОТЕКА".

Накладом „Українського Видавничого Інституту" у Львові, що здобув уже розголос атлясом українських земель і заповідженою сільсько-господарською енциклопедією, появилася книжка Кисоова „Твоє щастя у твоїх руках". Це перший випуск „Практичної Бібліотеки", бібліотеки, що має час до часу давати нашому громадянству такий рід лектури, який зміцнює завзяття, розбуджує віру в себе, гартує волю, підготовляє до творчости, до чину, до все більших осягів. З повним признанням мусимо віднестись до почину У. В. Інституту, підкреслюючи його корисність і своєчасність. Господарська активність вимагає відповідного психічного наставлення. Кожному відоме, що таке наставлення в великій мірі залежить теж від лектури, якою кормиться громадянство, зокрема молодь.

ПОКАЗ РОГАТОЇ ХУДОБИ Й ОВЕЦЬ ЗІ ЗАКАРПАТТЯ НА ВИСТАВІ В ПРАЗІ.

На сільсько-господарську виставу, яка відбудеться в Празі в травні п. р., висилає Хліборобська Палата в Ужгороді більшу партію рогатої худоби контрольованого закарпатського хову (Хуст, Мукачево, тощо) і 50 штук овець білої раси з округи Волове. Минулого року на тій виставі було 8 штук рог. худоби з Закарпаття. Дістали вони дві перші нагороди.

З нагоди повищої вістки подає „Прагер Прессе", що стан рогатої худоби на Закарпаттю оцінюють на 84.000 штук в вартості 306 міл. ч. корон. Попереднього року вивезено з Закарпаття поза межі держави рог. худобу в вартости 37 мільйонів ч. к. Стан овець на Закарпатті є 94.000 штук вартости 7.5 міл. ч. к. Є це шеста частина всього овечого стану в ЧСР. У р. 1936 вивезено з Закарпаття за кордон овець за 0.5 міл. ч. корон.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ПОЛЬЩІ НА ТЛІ СВІТОВОЇ КОНЮНКТУРИ.

Президент ПКО д-р Г. Грубер, якого господарські реферати завжди викликують зацікавлення, говорив на наведену в заголовку тему 27. лютого ц. р. в Екон. Товаристві у Львові.

Президент представив зміни, які зайшли в останніх 10 літах у розумінні госп. справ, інтенсифікацію нац. господарки, зброєння і звязане зі зброєнням посилення продукції. Він зазначив, що також передвоєнна конюнктура була рядом циклів, звязаних зі зброєнням. **Багато корисних економічних проявів виросло на ґрунті заосмотрювання армії і воєнного поготівля.**

В дальшому занявся президент проблемою **цін**. Для Польщі, — сказав він — важніша є справа стабілізації ціни, ніж поширені в світі валютові заходи. В експорті треба конкурувати, через те польські ціни мусять бути нижчі від світових. Та ситуація вимагає від Польщі перш-за-все дбайливости **про внутрішній ринок.** Піднесення життєвої стопи польського громадянина (п. Грубер говорив: „поляка") — це справа першорядної ваги. Треба збільшити покупну силу хлібороба. Треба збільшити процес урбанізації і дати в місті працю безробітним. Вказуючи на корисність інвестицій на „східних землях" (даром, що скромні розміри цих інвестицій аж надто добре відомі. — думаємо — також і прелєґентові), зазначив він, що інвестиції причиняться до створення пересічної життєвої стопи в Польщі, яка тепер дуже різнородна в залежности від „дільниці".

В другій половині реферату говорив п. Грубер про справу кредиту, яка йому мабуть найближча. Він розглянув занади критиків: 1) Концентрація ощадностевих вкладів у публичних інституціях, 2) вживання цих вкладів на державні інвестиції, замість на підтримку приватного госп. життя. Те, що прив. банки не мають відповідної кількости вкладів, випливає з конюнктури. Клієнтеля цих банків (підприємці) не має надвишок, а сірі люди шукають безпеки для заощаджених грошей у публичних інституціях. Коли покращає конюнктура — зміняться теж ці відносини. Прелєґент розправився віттак з закидом етатизації грошевого ринку і закінчив висловами, які вказували на оптимізм, що його старався защепити през. Грубер своїм слухачам. „Треба продовжувати розпочатий процес розвою". Не треба виявляти комплексу господарської нижчости, добачуючи причини поправи конюнктури за кордоном, а не в зусиллях уряду і громадянства в краю.

ВІДНОВЛЕННЯ В ПОЛЬЩІ ТРАНСФЕРУ ДОЛЯРОВИХ ПОЗИЧОК.

Як відомо — Польща, боячись небезпечної редукції своїх золотово-девізових запасів, зупинила обслугу закордонних позичок. Тепер, у висліді місії проф. А. Кржижановського в Америці, польський уряд проголосив відновлення цієї обслуги, одначе не в рівновартості купонів, а в вартости значно нижчій, бо зменшеній до 35 проц. Уряд годиться вже заплатити номінальну вартість купонів, але не грішми, а новими 3-проц. облігаціями з 20-річною амортизацією. Обі ці пропозиції по ставив уряд не тільки закордонним вірителям, але і краєвим. Закордонним заявив він рівночасно, що в випадку, коли вони не приймуть одної з поданих вище пропозицій, польський уряд вплачуватиме рівновартість купонів на їх рахунок, заблькований (отже без права трансферу) в Польському Банку

СВІТОВА ХРОНІКА.

ТРІВОГА З ПРИВОДУ ЗВИШКИ ЦІН.

Світ є тепер під враженням нового господарського прояву, який може спричинити важкі до передбачення події. Це є швидкий зріст цін сирівців на міжнародніх біржах, що очевидно викликає чи незабаром викличе паралельну звишку цін фабрикатів з відповідними наслідками в ділянці заробітків. У деяких державах небажаний зріст цін має вже характер загальний, при чому ділають і інші причини. Наприклад у Франції три чинники діють одночасно: госса цін сирівців, госса доляра і фунта штерлінгів та госса платень, що є прямим вислідом змін у соціяльному законодавстві.

Зріст цін — це тема широка і цікава, тому присвятимо їй дещо більше уваги в найближчому „Ек. Огляді". Вона актуальна не тільки за кордоном, але **теж у Польщі**. Тривожний настрій в урядових колах, що спричинив навіть апель Квятковського до громадянства в справі опіки над цінами, має глибокі причини. Звишка цін може перевернути горі дном усі господарські плани, викликуючи цілий ряд інших, далекойдучих господарських проявів. Спинення процесу дорожнечі висунулось у теперішньому менті на чоло всіх інших господарських турбот.

З нашої кооперації.

КОНКУРС „ГОСП. КООП. ЧАСОПИСУ" НА СТАТТІ

Редакція „Госп. Кооп. Часопису" розписала конкурс на статті на тему: Домашній промисл у моїй околиці. Окрім гонорарів за усі видруковані статті Редакція визначить за три найліпші статті нагороди в сумі 25 зол., 20 зол. і 15 зол. При помочі цього конкурсу Редакція сподіється зібрати вичерпуючий матеріял про стан нашого домашнього промислу. Вимогою, яку ставить Редакція до надсиланих на конкурс статтей, є в першу чергу якнайбільше дійсних цифрових і описових даних. Ці дані малиб виказувати стан описуваного домашнього промислу в околиці чи селі, його ролю в господарськім житті мешканців, скількість і місце збуту виробів, ціни сирівців, праці і готових виробів, дорогу, яку переходить виріб від рук виробника, аж доки не дістанеться до рук покупця, себто посередництво і скільки воно коштує, а також чи і як можнаб на думку автора найкраще зорганізувати цей промисл, щоби він причинив більші користи для виробника. Статті можна надсилати до 1. серпня ц. р.

ТОРГОВЛЯ ЦЕМЕНТОМ

Наша кооперація береться поволі також до торгівлі цементом. Є це артикул, який розходиться на наших землях в поважних скількостях. У самих трьох галицьких воєвідствах продано в 1936 р. 60.000 тон цементу. На жаль майже вся ця торгівля відбувалася поза кооперативною організацією. Лише деякі Союзи кооператив вели у себе продажу цементу і так Кооп. Союз у Стрию продав у 1935 році 195 тон цементу, а в 1936 вже 485 тон, рогатинський Союз зі своїми філіями в 1935 р. 135 тон, а в 1936 р. вже 255 тон, жовківський Союз 75 тон, а в 1936 вже 185 тон і т. д.

Все це дуже малі скількости у відношенні до запотребування. Центросоюз думає повести сильнішу акцію в тому напрямі і сподіється збути в цьому році яких 20 проц. усього запотребування.

УСПІХИ КООПЕРАТИВИ „СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ" У ЛЬВОВІ.

Промислова кооператива „Суспільний Промисл" у Львові, що виробляє відому уже всім [illegible] „[illegible]", підмінку кави „Промінь" і солодову каву, осягнула в минулому році нові великі успіхи. У фабриці цієї кооперативи занятих уже тепер 45 фізичних і умових працівників у Львові, з того 18 мужчин і 27 жінок, а при сушенні сирівцю у власній сушарні в Жовкві є занятих сезоново 2—3 місяці в році 15 фізичних робітників. Вироби „Суспільного Промислу" ідуть у двох третинах через українську кооперацію, а в третині через українську і чужу приватну торгівлю. Збут виробів осягнув у минулому році 227 тисяч золотих. В останньому часі закупила кооператива „Суспільний Промисл" реальність у Львові з фабричним і адміністраційним будинком, куди переноситься уже в літніх місяцях цього року. При кінці 1936 р. **мала кооператива 347 членів**, в тім 52 кооперативні установи, 227 приватних службовців, 57 селян плянтаторів і 11 інших фізичних членів. Всетаки при всіх цих успіхах фабрика покриває тепер лише 1/12 частину запотребування українського ринку. Решту покривають ще дальше чужинці.

В. Л.

—o—

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Цісар Сагари.

Дивовижна примха французького міліонера.

Маргарет Пеліер була колись найпопулярнішою жінкою в Парижі. Ця молода, талановита співачка виступала на сцені в сукнях, що завидували їй всі парижанки. Свою славу і свої успіхи присвятила Маргарет Пеліер Якові Лебод, єдиному синові французького міліонера. Яків Лебод своє серце й майно зложив у стіп коханої.

Яків Лебод був малим чоловіком, одначе великим тираном і багатієм. Він не цікавився своїм майном і вмів тільки, що видавати гроші. Його виховали в багацтві й він гадав, що його цукроварні будуть йому заедно приносити прибутки, без праці. Тимчасом у березні 1903 р. до його величавої віллі прийшов комірник, щоб наложити арешт за довги химерного богача.

Тиран сердиться.

Яків Лебод розсердився, мало що зі шкіри не вискочив. — Якто?.. З приводу такої дрібниці урядник сміє його будити зі сну? Хто пустив комірника до мого дому? Стурбована служниця станула перед розлюченим богачем. Цей вирішив покарати служницю. Він ні трохи не оглядаючись на відповідальність і наслідки, привязав служницю мотузками до клямки і пішов собі спокійненько до коханої, Маргарети Пеліер.

Служницю звільнила поліція, що зробила водночас донесення на Лебода, якого теж покликали перед суд. Тоді химерний богач образився на... Францію. Він вирішив покинути свою батьківщину й оснувати свою власну державу...

Новий цісар.

Яків Лебод після довшої надуми вибрав Африку, а саме Сагару, де було доволі місця, щоб оснувати нову державу. Недостача води й гаряче підсоння не зневохочували міліонера. Лебод добре знав, що при допомозі нових каналів, керниць та городів можна буде поправити невигідне африканське підсоння.

Лебод поїхав на остров Мадейру. Там винаймив корабель „Фраскіта" разом з обслугою. З Франції забрав зі собою паню Пеліер і декілька довірених, що їх загадав поробити міністрами на свому дворі.

Наради.

Коли корабель уже був на повному морі, Лебод скликав „Велику Раду". Він подав приявним до відома, що йменує себе „цісарем Сагари", а паню Пеліер — „цісаревою". Коронація мала відбутися після причалу до берегів Африки. Моряки „Фраскіти" мали стати завязком армії, а довірені — міністрами. Його мали кликати „сір", тобто так, як Наполеона.

Коли вже ціле товариство добилось до Сагари, заложило воно великий обоз у місці, а мали вибудувати в майбутньому столицю цісарства — Трою.

Лебод замовив у славного льондонського будівничого проект будови цісарської палати. Тепер самозванець скликав нараду з представниками африканських племен.

Державні невдачі.

Одначе араби неохоче привітали заволоків на своїй землі.

Щоб не допустити до суперечок і сутичок в кольоніях, у цю справу вмішалася французька влада. Вона заняла „Фраскіту" і зліквідувала цісарську армію.

Лебод огірчений — одначе не зневохочений, не вирікся свого „престолу.".

Забрав сердега зі собою державний „герб" і прапор (три пчілки на білому полі) і махнув до Гаги, щоб там перед міжнародним трибуналом пожалітися на французів. Тодішні европейські гумористичні журнали мали тоді про що писати... Із Гаги поїхав Лебод з жінкою й своїм „двором" до Америки й поселився там у палаті на Льонг Айленд. У його „дворі" було 15 „дам" і стількиж „кавалірів", що називалися князями Сагари...

„Цісар" Лебод пригадав себе світові в 1914. р. Він улаштував тоді демонстраційний похід по вулицях Нюйорку, проти Німеччини. Американська влада вирішила замкнути „цісаря" в одному домі, де частенько живуть самозванчі „цісарі" — в домі божевільних.

Трохи згодом його звідтіль випустили і з того часу починаються непорозуміння між ним і „цісаревою" — Маргаретою Пеліер. Врешті „цісарева" Сагари зреклася претенсій до престолу Сагари, за що одержала немалу сумку гроше нят. Згодом поїхала вона з дочкою Жакелен до Франції.

Закінчення перед судом.

Прізвище пані Пеліер щераз прогомоніло по часописах 1919 р. Вона була поїхала тоді щераз до Америки по гроші до пана Лебод. Швидко після її приїзду найшли „цісаря Сагари" нежиВого в його кімнаті.

Влада арештувала як підозрілу в убивстві паню Пеліер, одначе їй не могли доказати вини й незабаром її звільнили. „Цісарське" майно розграбили „міністри", бо Маргарет Пеліер не мала шлюбного свідоцтва, а завіщання не було.

Тепер знову прізвище Пеліер стало голосним у звязку з письмом „цісаря", що його найшли, де він призначує якусь грошеву суму своїй доньці Жакелен. Вона вже сьогодні стара жінка.

Одисея французького місіонаря.

Французькі щоденники подали докладні репортажі про трагічні переживання канцлера епископської капітули, прелата Фалеза, який обіздив недавно парохії в північній Канаді. Подорож тривала три місяці й була дуже небезпечна. Почалася вона в жовтні з Аклявік. Корабель „Нотр Дам де Люрд" плив до Туртуортюк і застряг між ледяними горами, через що продовжилася подорож на кільканадцять тижнів.

Поворотну дорогу відбув прелат Фалез на санках, повичених у ескімосів. Проїздив етапами серед безлюдних околиць, покритих вічним снігом. Не завжди були в ескімоських оселях церковці чи каплиці. Іноді приходилось прелатові правити під самим хрестом.

На одному постої побачили, що всі харчеві запаси, призначені для бідних околиць, зжерли медведі. Сильний мороз, пересічно —30°, дошкулював немало й утруднював їзду. Найсильніше давався у знаки виправі голод. Собакам давали регулярно останки мяса, що від них залежав щасливий кінець подорожі.

Всюди там, куди приїздив заступник єпископа з Мекензі, панувала радість і втіха. Ескімоси щиро сповідались із своїх турбот і журб. У розмові зі священиками заявили, що не можуть собі уявити країни, де ланує сонце і вічне літо. Так призвичаїлися до полярної ночі, до своїх занять і скромних заробітків, що єдиною розрадою є радіо і книжки.

Прелат Фалез поблагословив ескімосів, дав багато шлюбів і пішов у дальшу дорогу. В другій половині грудня експедиція заблукалась й кілька тижнів блукала по пустих полях, не натрапляючи на ніякі людські оселі.

Затривожений єпископ Рена, не маючи ніяких вісток, вислав на розшуки поавтреплав. Останками сил удалось проворному летунові віднайти прелата Фалеза. Врятована виправа з радістю повитала свого спасителя.

Століття сірників.

Годі означити точно час у якому сірники вийшли в ужиття, заступаючи скрізь загально прийняте кресиво. Першу сірничку черкнули в Німеччині в 1815 р. Тодішня сірничка була радше сірничищем довгим на 1 м., обліпленим на кінці мішанкою сірки й потасу. Ті „сірнички" треба було мачати в глечику з сірковим квасом і щойно тоді наступав вибух і вогонь. Аж мороз іде поза шкіру, коли сьогодні подумаємо про таку небезпечну церемонію черкання сірнички. За сто таких дручків-сірників платили тоді талара, що на тодішні умовини було доволі високою ціною.

Сьогоднішня сірничка зродилась у німецькій вязниці Гогенасперг, у якій сидів славний альхемік Крамер. Сірнички Крамера запалювались при помочі тертя до якогонебудь твердого предмету. Витворювали вони поганий сопух сірководня а їх фабрикація була небезпечна для життя робітників. Одночасно з розвитком хемії вдалося німецькому хемікові Шретерові замінити трійливий жовтий фосфор на безпечніший бронзово-червоний фосфор.

Від його винаходу минуло 25 літ, заки по ріжних пробах і досвідах американських та европейських хеміків швед Ляндстрем винайшов т. зв. „безпечні сірники". Пізніше назвали їх люди шведськими сірниками. Принялись вони в цілому світі, а фабрика Ляндстрема у Швеції не могла заспокоїти всіх замовлень. До фабрикації сірничок найкраще надається один із родів тополь.

МОДЕРНИЙ СТРАЙК У ШПИТАЛІ.

Робітники у шпиталі Ізраель Цайон у Брукліні застрайкували: засіли у шпиталі і не вступаються. Самі собі варять харчі. Трохи дають недужим, але не хочуть обслугувати лікарів та доглядачок. Робітників у шпиталі є 97, лікарів 32, а доглядачок 250. Хорих під цю пору є 290, а крім цього 90 немовлят у поліжничім відділі.

Робітники між ін. забарикадувалися у пральні, щоб недопустити туди інших робітників.

ЧОЛОВІК, ЩО НЕ ГОВОРИВ 20 ЛІТ.

Одне маленьке місточко на Словаччині пережило недавно чималу сензацію. Мешканець тієї оселі, емеритований шкільний інспектор Арпад Паляшті почав раптом говорити. Коли його питались що було причиною тієї зміни, заявив він, що коли двох його синів пішло на світову війну, зложив обіт, що на випадок щасливого повороту своїх синів не буде говорити 20 літ і саме недавно минув речинець, що його Паляшті собі визначив. В історії обітів це мабуть єдиний випадок.

ДИВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

Біля містечка Гакенсак у стейті Ню Джерзі, недалеко Ню Йорку, заложили минулої осени деякі фантасти фантастичний університет. Якийсь д-р Луїс Мелой із місцевости Тінек коло Гакенсак, що має аж вісім університетських ступнів, подав думку, щоб закласти такий університет, в якому студенти і професори перебували б разом і вчилися із розмов. Мала це бути справжня наукова кооперація.

Знайшлося аж 70 молодих хлопців і дівчат, що послухали завиву д-ра Мелоя і зголосилися на науку. Знайшлися теж професори, що обіцяли вчити за песю платню. Всі вони разом винаймили будинок у Ривердейл, спільно його відмалювали і підготовили для науки. Потім дівчата варили харчі, хлопці мили начиння, а в часі обідів йшли розмови на наукові теми.

Університет перетривав один курс. Але ось тепер, коли мав розпочатися другий курс, заявив д-р Мелой, що дальше не може витримати без платні і тому не буде вчити. Разом із ним інші професори зголосили свою димісію, доки не дістануть платні. Але платити не було кому, бо ніхто не хотів дати грошей на той університет. І тому приходиться розвязати вимріяний університет.

ПЕРЛА САГАРИ БЕЗ „СВЯТОГО ЧОЛОВІКА".

На кордоні Альжиру і Триполісу лежить місто-оаза Гагадамес, назване перлою Сагари. 40 днів мусить іти каравана, щоб дійти з побережжя Середземного моря до чарівної, навіяної східньою екзотикою оази. Арабське населення живе спокійно, зберігаючи культ для своїх вірувань. Хоча „перла Сагари" лежить далеко від головних центрів, приїжджають там часто фільмові експедиції. Недавно прибула до Гагадамес поважна експедиція, що накручувала незвичайно цікаву фільму. Темою фільми був конфлікт між релігійними почуваннями і коханням араба до європейки. В накручуванні фільми брали участь місцеві араби, між ними т. зв. святий чоловік. Чоловік той цілими днями молився на вулицях міста до Аллага. „Святий чоловік" Ага Гіта показався небуденним артистом і його заанґажували до паризьких ателіє. Мешканці Гагадамесу довідавшись про виїзд „святого чоловіка", проголосили тижневий піст, щоби переблагати Аллага.

Та давній святий чоловік, а тепер фільмовий артист не думає вертатись і з запалом працює в кіновім ателіє.

СТРАЙК У ЛІЧНИЦІ ДЛЯ БОЖЕВІЛЬНИХ.

У Кохановці під Лодзею вибух страйк працівників лічниці для божевільних. Персонал уже четвертий раз проголосив голодівку. Дирекція приняла нових працівників у числі 60 осіб. Та божевільні прилучилися до страйку й запротестували проти нових опікунів, демолюючи обстанову лічниці, вибиваючи шиби в вікнах і т. д.

ЗАЯВА.

Ми нижче підписані стверджуємо оцим ось що:

1) Фабрика цукорків і помадок „Ополянка" в Бережанах основана і ведена виключно на українському капіталі, а сумніви щодо національности власників є звичайним баламутством.

2) Фабрика цукорків і помадок „Ополянка" в Бережанах жадних чужих цукорничих виробів не перепродує, лише виробляє їх сама у своїй робітні, про що свідчать: велика скількість купованого постійного сирівця, модерне урядження до переробу сирівців, запас товарів у магазині, і сам факт виробу при помочі фахового персоналу.

3) Продукція більшої скількости родів товару є можлива тому, що продукція не йде на тонни, лише на кілограми чи сотнарі і що до цього не треба оснащеної фабрики, а вистачить здоровий розум.

4) У справі зверхніх ознак величини фабрики, у помешкання (фабричний будинок з великим комином, дорогі інсталяції, вивіска) „Ополянка" не хоче йти слідом ріжних підприємств, на яких сповнились слова Грінченка („Зачинаємо широко, ведемо вузько, а кінчимо нічим").

5) Далекойдуча дискреція фабрики щодо своїх і сполук продукції є подиктована зрозумілим острахом перед конкуренцією, що не шкодить головно підприємствам малим.

З огляду на все це, платну заяву Центрореклями, поміщену в „Ділі" ч. 38 з дня 21. II. 1937 і в „Українських Вістях", з метою шкодити підприємствові за те, що не дозволено представникові Центрореклями оглянути фабрику, і за поміщення заяви в Центрореклямі, як нечесну і шкідливу для розвитку українського промислу, вповні осуджуємо.

Бережани, дня 24. лютого 1937 р.

о. Евсевій Бачинський, парох і голова кружка „Рідної Школи"; За Управу „Українська Щадниця": о. ... Шиманський, Антін Крамарчук, М. Божиковський, голова Н. Р., Нагірський; Український Кооп. Банк, кооп. з обм. відповід. в Бережанах: Сендецький, Джулинський; Народний Дім, кооп. з обм. пор. в Бережанах; Районова Молочарня, кооп. з обм. уділами в Бережанах: Л. Прийдун, М. Суходольський; Районова Пекарня Бережани-Лісники: Мидлик Атанасій. 378

ЗАВОРУШЕННЯ В СИРІЇ.

В Сирії поновились знову заворушення. В сирійськім містечку Бікфа зорганізувала популярна партія Сирії манїфестацію. На початку походу несли учасники манїфестації сирійський прапор. Коли поліція намагалася розігнати похід, учасники походу заатакували поліцію, яка стріляла до них. Двох манїфестантів убили і пятьох ранили.

ПЕРЛИНИ СОВІТСЬКОГО ЕТАТИЗМУ.

Часопис „Соціялістіческоє Земледеліє" пише: Фабрика хліборобських машин „Красний Плуг" випустила в останніх часах 200 тисяч нових борін. Народній комісаріят хліборобства не прийняв тих борін до вжитку, бо колиб їх пристосувати практично на ріллі, врожай напевно зменшивсь на 1/5—1/4.

ЗІСТРІЛЮЮТЬ ЛІТАКИ ЧЕРВОНИХ.

Як подає Авас, генерал Арганда заявив, що в останніх боях національні літаки зістрілили 4 червоні літаки, себто більшу частину червоної ескадри, зложеної з 7-ох апаратів.

—о—

НОВИНКИ.

— **В справі щомісячного безплатного книжкового додатку.** Нашим точним Вп. Передплатникам пригадуємо, щоби враз із передплатою на березень прислали найдалі до 15. III. на порто безплатного книжкового додатку 25 сотиків. Хто не долучить до передплати 25 сот., тому книжки не зможемо вислати. Одночасно звертаємо увагу, що книжковий додаток на березень і дальші місяці дістануть безплатно тільки ті наші точні і безпосередні передплатники, що вплатять найдалі до 15-го кожного місяця 5 зол. за пренумерату і 25 сот. на порто. Просимо на це звернути увагу, щоб не тратити непотрібно часу й коштів на листування. Нові передплатники дістануть безплатний книжковий додаток за той місяць, за який пришлють передплату в сумі 5 зол. і 25 сот. на порто.

— **Найкращі лиси, пелерини виконує і поручає Ю. Глушевський, пл. Капітульна ч. 3.**, тел. 254—46. Свіжі журнали на рік 1938. 3229

— **Філія Союзу Українських Емігранток** (а не Емігрантів, як було подано в ч. 46. з д. 3. ц. м.) у Львові доводить до відома Шановних Громадян міста Львова і провінції, що з днем 1. березня 1937 р. перебрала на себе управу кухні при Клюбі Укр. Емігрантів, пл. Бернардинська 2а I. пов. З тим самим днем ціни на обіди і вечері значно знижені. Тішимося надією, що Шановне Громадянство відвідає нашу харчівню і переконається, що під нашим проводом обіди стали смачні, більш ріжноманітні і дешевші. І тому запрошуємо всіх у цьому переконатися.

— **В неділю 7. III.** від год. 7—12. всі йдемо на **Данщі'нг-Брідж** до Клюбу Українських Емігрантів, пл. Бернардинська 2. I. п. 372

— **Пригадка.** Пригадуємо, що в неділю, 7. ц. м. буде переведена у Львові збірка жертв до пушок у користь вдів, батьків та сиріт по поляглих членах Української Галицької Армії. Одиноку цю нагоду в році просимо використати й зложити жертву на підмоги вдовам і на науку сиріт. — **Управа Т-ва Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт у Львові, Потоцького 48.**

— **У лютому гніві й безсиллі** ще зима десь-не-десь дрібним снігом трусить, а тут уже від подиху весняного вітру будяться на сцені театру Ріжнородностей білі підсніжки, голубі пролїски і гомоном радісним несеться пташина пісня. Веселою юрбою мандрують із усієї країни звірі, великі й малі, щоб у неділю 7. березня ц. р. в год. 12. вполудне на сцені театру Ріжнородностей розказати Вам людською бесідою всі радости й болі свого життя. Сподівані також гості з далекої Верховини, із чудового „Малинового царства". І багато інших атракцій принесе ця дитяча імпреза, що має чарівну назву „У світі казки". Участь у ній беруть усі маленькі діти українських львівських захоронок. Вступ за програмкою, яку можна дістати у всіх захоронках.

— **Із львівського радія.** Іван Сенкевич, учитель Музичного Інституту ім. Лисенка у Станиславові виступить у львівському радіо в неділю 7. ц. м. в год. 19.15 із скрипковим речиталем. У програму входять твори Барвінського, Губая Паганіні і ін.

— **Важна господарська акція.** Заходом „Сільського Господаря" улаштує кооператива „Зелоцентр" організаційно-пропагандові зільничі поучення, які трeвaтимуть 10 днів, почаваючи від 20. березня ц. р. в 9. годині рано в домівці при вул. Руській 3. I. п. за оплатою згори по 6 зол. від особи. Від учасників побажане є свідоцтво від якоїнебудь нашої установи, що вони надаються до організаційної праці в цій ділянці та заслуговують на повне довіря

— **Боротьба зі старістю.** У вівторок 9. ц. м., год. 19.30 в салі міського Промислового Музею у Львові (вул. Гетманська 20) виголосить д-р Г. Мержецький виклад на тему „Границі і можливости косметики в боротьбі за молодість".

— **Публичні інвестиції в Рогатинщині.** В Рогатині відбулося засідання повітової ради, що устійнило буджетовий прелімінар на 1937-38 рік. Як повідомляє ПАТ, спеціяльну увагу звернули на стан доріг у повіті, на які призначили значні кредити. Взяли на увагу також інші потреби повіту, як праці над піднесенням рільництва, будову шпихлїря в Бурштині, дальша регуляція Гнилої Липи, організація служби здоровля в повіті побільшенням та урухомленям нових санітарних округ із 2 на 5 лікарських етатів.

— **Будова Народнього Дому в Рівному.** Т-во „Українська Хата" в Рівному приступає до будови в місті Народнього Дому, в якому приміститься вселюдна школа ім. гетьмана Мазепи та всі місцеві культурно-освітні українські організації.

— **Хто вбив комуніста?** Недавно тому в Долині знайшли тіло 30-літнього Івана Бабія, знаного прихильника комунізму. Під закидом убивства арештовано 9 осіб м. і. студента прав Дениса Притуляка, кооператора Миколу Козака, студента прав, просвітного діяча Клима, інж. Івана Яросевича і дяка Гудзоватого.

— **Військо в Яворові.** Заходом міської та адміністраційної влади в Яворові встановлено військовий гарнізон. Минулої неділі до міста увійшли військові відділи, які повитали представники урядової влади та польського громадянства.

— **Війт дефравдант.** Поліцію в Рожневі косівського повіту повідомлено про зловживання солтиса громади Рожнів, Івана Ставінського, який спроневірив на шкоду громади 1.800 зол. Справу передано судові.

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 17

Українські політики

1907—1914. р. р.

Д-Р МИКОЛА ЛАГОДИНСЬКИЙ.

Належав спершу до української народньої партії а опісля в девядесятих роках мин. століття перейшов до радикальної партії та став проводником радикальних послів у віденському парляменті в 1911. р., по других виборах загального голосування.

16. липня 1911. р. зібралися у Відні всі наші українські посли на спільну нараду у справі їх організації в Палаті Послів. Нараду цю скликав посол д-р Кость Левицький, з доручення національ-демократів, щоб заснувати одноцілий український парляментарний клюб. За цим завився посол Василько іменем буковинських послів, а посол Лагодинський сказав, що управа української радикальної партії не позволила приступити своїм послам до спільного Українського Клюбу і вони оснували вже свій самостійний клюб. Цю радикальну тактику годі було змінити і тому приступлено до заснування **Українського Парляментарного Союзу,** зложеного з трьох груп: національ-демократичної, радикальної і буковинської.

Метою Союзу покладено: згідно вести парляментарну працю всіх українських послів у справах, які Союз признає за засадничі та спільні. Ось так Союз уконституувався та вибрав головою: пос. д-ра Костя Левицького та заступниками голови: пос. Василька, Окуневського і Лагодинського.

Український соціял-демократ пос. Семен Вітик вступив був тоді до німецького соціял-демократичного Союзу, але там довго не вдержався й опісля став диким соціялістом та до нас наближувався.

Дійсно поступали всі українські посли в тому часі згідно та збиралися разом або окремо радили, як було треба.

На вступі нарад нової Палати Послів, 19. липня 1911. р. зложив наш Парляментарний Союз: **правно-державну заяву,** в якій піднесено змагання до національно-територіяльної автономії і безпосередньої приналежности до австрійської держави, а не за посередництвом польської репрезентації.

Російсько-національні посли: **Марків і Курилович** внесли були своє застереження проти позбавлення їх прав російської мови в Галичині.

В місяці грудні 1911. р. промовляв пос. Лагодинський до буджетової провізорії в Палаті Послів і поставив запит до президента міністрів графа Штірка, чи австрійське правительство думає над тим, щоб на зразок чеської виборчої ординації предложити свій проєкт виборчої ординації до Галицького Сойму.

У нашій боротьбі за виборчу реформу до Галицького Сойму і за український університет ішли з нами разом українські радикали в Палаті Послів Державної Ради у Відні в 1912. р. і ми вдержали нашу обструкційну тактику аж тоді, як австрійське центральне правительство зложило в буджетовій комісії заяву, що український нарід одержить український університет; що речинець заснування буде скорочений та що дальші переговори відкриті. Український Парляментарний Союз відповів тоді, що у цій заяві добачує нову підставу до переговорів і спинює свою обструкцію.

Тоді, 18. червня 1912. р., зайшла важна подія, що цісар Франц Йосиф вислав до нашого парляментарного представництва за посередництвом міністра внутрішніх справ барона Гайнольда цісарський привіт з заявою, що цісар сподівається від патріотичного почування і вірности українського народу, що його заступники поважно видержуть на свому становищі. Тоді Український Парляментарний Союз прийняв до відома слова признання монарха до українського народу і постановив голосувати за військовими законами.

Часи змінились від 1895. року, коли цісар прощав українську масову депутацію словами „Адіє", а тепер прийшов до представництва українського народу понад головами польської політики і зложив свій монарший привіт. Отся подія викликала велике враження у політичному світі, а словінський посол Корошец у своїй промові в парламенті у Відні зараз сказав, що в Австрії були два „вета": німецьке і польське, але те останнє зломили українці й до того гратулюють їм полудневі славяни... Вислід послідовної і солідарної політики національного представництва поборов **супротивности у політиці найтяжчого наступу на життя української нації.**

14. лютого 1914. року, при нагоді вирішування реформи краєвого статуту і виборчої ординації до Галицького Сойму, промовив також посол **д-р Лагодинський** як голова організації українських радикалів. Він потверджував, що проти опору консерватистів польської більшости — всі посли обох тут заступлених українських партій змушені були хопитися крайніх засобів парляментарної бротьби, та що вспіли зломили цей опір противників виборчої реформи. Далі застеріг проти упосліджения українського народу в компромісовій виборчій реформі, а признав проте, що вона є великим кроком вперед, та побажав, щоб цей Сойм став дійсно краєвим Соймом обох народів. (Далі буде).

— **Красва хроніка.** Біля Борщович на лінії Львів—Броди дістався під потяг 61-літній муляр Гнат Іжинець, і згинув на місці. Маючи притуплений слух, він не чув потягу, що зближався. — До львівського шпиталю привезли 46-літнього гаєвого Яна Кушку, тяжко побитого підрізаним деревом у лісі Домініканів у Завадові. — На полі між Кніселом і Бертешовом знайшли тіло 41-літнього Миколи Герени з Корелич перемишлянського повіту, що був глухонімий і терпів на падачку.

— **До Берези.** Як повідомляють з Варшави, арештованих видавців припиненого „Денника Популярного", д-ра І. Мускатебліта і м-ра Петра Войцеховського мають вивезти до Картуської Берези.

— **Похорон з патефоном** відбувся у Вишатичах перемиського повіту. Ховали одного члена секти баптистів, причому на переді похоронного походу ступав якийсь прихильник секти і ніс патефон, що виграваз ріжні, не конче сумні, мельодії.

— **Страйк шевців у Варшаві.** Як відомо, у Варшаві тревае вже другий тиждень страйк шевців, що в останніх днях загострився. Страйкарі рішили окупувати склепи з обувою. Наслідком того арештовано 40 шевців.

— **Трагічна смерть маляря.** У Витебську вбив хтось артиста маляря Пена, якого вважали національним жидівським малярем. Лишив по собі коло 800 образів на теми переважно з життя жидівської бідноти. Його образи були на заграничних виставах.

— **Кепура і Марта Егерт в одній фільмі.** Союз австрійських фільмових продуцентів Тобіс Саша зробив з Іваном Кепурою та його жінкою Мартою Егерт умову в справі накручення нової фільми з тією співацькою парою. Сценарій уложено за особистими вказівками Кепури, причому акція відбувається в Парижі.

— **Жиди в Берліні.** За офіційними даними в Берліні живе ще тепер 250.000 жидів, з чого коло 150.000 держаться жидівської віри, 40.000 змінило віру на іншу, а 60.000 припадає на мішанців. Статистика не подає, чи ті числа обіймають також чужинних громадян.

— **Згорів корабель на морю.** Грецький нафтовий корабель „Люкія" наїхав на Середземному Морі на міну. Наслідком вибуху запалилася бензина і корабель згорів. Із залоги 24 людей врятувалося тільки кілька осіб, інші згоріли. З допомогою поспішили кораблі, що находилися поблизу, але не могли нічого вдіяти.

— **Княжна кандидаткою до монастиря.** Грецька княжна Єлисавета, як повідомляє заграничма преса, відтягнулася зовсім від товариського життя і хоче вступити до манастиря. Причинилася до того нещаслива любов. Вона познайомилася з б. англійським наслідником престолу Едвардом, теперішнім кн. Віндзором, на світовій виставі в Льондоні і залюбилася в ньому від першого погляду. Кілька літ пізніше зустрілася з ним в Ле Гуке. Купалися разом у морі, проходжувалися по пляжі у світлі місяця. У світ пішли тоді вістки, що князь нарешті залюбився. Одначе ті вістки були неправдиві. Він залюбився, будучи вже королем, і не в кн. Єлисаветі, але в пані Сімпсон. Довго вона вірила, що американка буде в його життї тільки епізодом, який остаточно промине. Тепер вона втратила цю віру і тому вступає до манастиря.

— **Незвичайний новобранець.** Італійські часописи повідомляють про незвичайний випадок, що стався в однім шпиталі. 30-літня Леунта Бучіні, піддавшись якійсь хірургічній операції, перемінилась в мужчину. Тепер військова влада переслала їй поклик ставитися до одного полку як новобранець.

— **Форд випустив 25-міліоновий самохід.** Фабрика Генрі Форда випустила недавно у світ 25-міліоновий самохід. Це сталося після 33 і половини року істнування Фордової фабрики. Коли вже викінчували 25-міліоновий віз, горстка найближчих приятелів Генрі Форда та його родина зібралися у фабриці, щоб приглядитися викінченню. Є це віз кремового кольору, а на ньому напис „25-тий міліон". Після того відфотографували самого Форда на його першому самоході, що станув побіч останнього. Фабрика Форда повстала в 1903 р. В першому році фабрика випродукувала 1,708 самохідових возів. У році 1907 випродуковано 14.887 самоходів. Були це власне нові, дешеві Фордові вози. Найбільш плідний був рік 1923, бо тоді вироблено 2,090.240 возів.

— **Большевицькі суди.** В Саранську засудили на смерть суддю Демидова, який двічи підпалив судовий будинок і вбив судову сторожиху, щоб знищити докази свого хабарництва. Його повісили. Обвинувачені, що давали хабарі судовикам, дістали по 1 до 2 роки вязниці.

— **Ріжні вістки.** На Чорному Морі лютиться сильна сніговія, унеможливлюючи мореплавство. — На австро-італійському пограниччі біля стації Понтеба електрична льокомотива зударилася з паровозом вантажного потягу, причому розбилися обі машини та 15 вагонів а 4 особи згинули.

—o—

ПЛЄНУМ СЕНАТУ.

В пятницю 5. ц. м. почалася на пленумі сенату дискусія над буджетовим преліміварем на 1937-38 р. На засіданні були представники уряду з премієром ген. Славой-Складковським і заступником премєра інж. Квятковським у проводі. На вступі маршал Пристор подав до відома сенату плян буджетових нарад. Засідання будуть відбуватись у днях 6, 8, 9, 10 і 12. ц. м. Промовляв генеральний референт буджету сен. Еверт.

—o—

У СВІТІ КАЗКИ.

ПЕРЕД ЦІКАВОЮ ІМПРЕЗОЮ ДІТЕЙ З ЛЬВІВСЬКИХ ЗАХОРОНОК.

Хто може не вволити волі дитини, коли вона так пристрасно благає розказати їй казку? І гляньте тільки, як вона слухає її, як у захопленні личко то хмариться то прояснюється, немов у маленькій душі прокидається якесь широке розуміння чужого життя.

І однаково, чи у давній старовині, у середньовіччі чи в сучасній добі дитяча уява все прагне і жадібно втягає у себе фантастичний елемент, з якого віткамий казковий сюжет. Дарма, що в повоєнних часах, пересяклих наскрізь суворим реалізмом, задивлених у нагу життєву правду, пробували з погордою усунути фантастичну фабулу із дитячої літератури, — вона не тільки щасливо пережила „кризу", але вертається до нас відроджена і ще більше приваблива, як була колись.

Визначні письменники станули твердо в обороні казки і творчих вигадів і шукають тем до своїх творів у найкращій скарбниці, в найстаршім провіднику людської культури — у казці. Великі мистці сцени залюбки грають казкові постаті у дитячих театрах, а знаний фільмовий режисер В. Дісней творить щораз то нові рухово-звукові ілюстрації казок на полотні з улюбленою й популярною зіркою Мікі-Мавс.

Вернулась казка, бо затужили за нею не тільки діти цілого світа, але й старші, котрим надоїла змеханізована буденщина життя, котрі втомилися вже все прискорюваним його темпом.

Вернулась казка у новій мистецькій формі, що своїм стилем і композицією зближається до правди. Відкинено геть нездоровий містицизм, фаталізм, чортівщину, жорстокість і кровожадність, бо всі ті несамовиті і брутальні вигади дуже шкідливо ділають на психіку сучасної дитини. Вони роблять її у великій мірі нервовою, розбуджують погані інстинкти зависти, пімсти, ненависти і т. п. Не буде вже у новітній казці, як у „Червоній Шапочці", стрілець різати бабуню, не розтопче дід звірів у „Рукавичці", що аж кров на боки трисне, не отруїть мачуха яблоком „Снігурочку", — бо всі ті жахливі моменти, від яких здрігається ніжна дитяча душа, від яких з криком і в сльозах зривається дитина зі сну, треба усунути як хибні пережитки, а на їх місце вставити образи погідні і не такі цілком відірвані від дійсности. У новій казці найшли своє місце новітні винаходи техніки, як авто, літак, телефон, радіо, що фантастичний зміст казки роблять дитині ближчим, реальнішим.

Та безумовно ще більшим джерелом дитячих емоцій, як оповідання казки, є її драматизація. Вона не тільки корисно впливає на розвиток фантазії та почувань дитини, але і значно збільшає її мовний словник. А коли її виводять на сцені діти, то такі вистави на тлі декорацій, у відповідних костюмах підносять естетичні почування дитини, викликують у неї жвавість, сильніші переживання, а батькам і приятелям дітвори приносять щире захоплення і хвилину безжурного настрою.

Щоб переконатися, чи так воно справді є, прийдіть у неділю 7. березня ц. р. в год. 12. вполудне до салі театру Ріжнородностей на велику дитячу ревію п. з. „У світі казки", що її в цілости виконають наймениші українські діти з львівських захоронок.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

В середу 3. ц. м. відбулася у Тернополі розправа перед судом присяглих проти **Стефана Шахрая**, 21-літнього селянина зі Ступок пов. Тернопіль. Прокуратор притягнув його до відповідальности за злочин державної зради (за приналежність до ОУН), бо — як каже акт обвинувачення — підсудний прибив на дверях „Людового Дому" у Ступках відозву з підбурюванням проти держави. Єдиний свідок акту обвинувачення Владислав Висоцький зізнав, що дня 21. вересня 1936 р. був на нічній варті і тоді побачив підсудного, як він прибивав відозву між год. 11-ою і 12-ою вночі та що його рішуче пізнав. — Суд присяглих по нараді заперечив вину підсудного зі ст. 97. § 1 к.к. (приналежність до ОУН), але потвердив провину зі ст. 154. § 2. к. з. На цій основі трибунал засудив С. Шахрая на 2 роки вязниці. Підсудного боронив д-р Е. Дзерович.

—o—

Відозви й комунікати.

КОМУНІКАТ ГОЛОВНОЇ СТАРШИНИ ВЕЛИКОГО ЛУГУ з 3. ІІІ. 1937. р.

ДО ПОВІТОВИХ І МІСЦЕВИХ ЛУГІВ!

Тому, що на засіданні 16. ІІ. 1937. Головна Старшина Великого Лугу виключила зі свого складу пп. Козланюка Михайла і м-ра Жовніра Василя, а тов. Іванна Мамчак, дотеперішня довголітня й заслужена інструкторка жіночих чет та авторка жіночих вправ, внесла резиґнацію з члена Головної Старшини, що Головна Старшина з жалем приняла до відома, кооптовано у склад Головної Старшини таких товаришів: посла Целевича Володимира, дир. Івана Ющишина, дотеперішнього редактора „Вістей з Лугу" і студента Вербинського Евгена.

Головна Старшина Великого Лугу урядує в такому складі (вибрані на Луговому Зїзді 1934): голова д-р Роман Дашкевич, заст. голови м-р Володимир Федорчак, секретар Юрко Мамчак, ред. Роман Голіян, ред. Анатоль Курдидик, Олекса Кушик і кооптовані: пос. Володимир Целевич, дир. Іван Ющишин і студ. Евген Вербинський. Контрольна Комісія (вибрана на Зїзді): Олександер Ющишин, Панкевич Ярослав, Вальчак Михайло.

Львів, 3. ІІІ. 1937.

За Українське Руханково-Спортове Товариство „Великий Луг" у Львові:

Д-р Р. Дашкевич, в. р. голова. **Іван Ющишин, в. р.** за секретаря.

З концертової салі.

СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ: ЛЯТОШЕВСЬКИЙ-ОДНОПОСОФ.

В програмі останнього концерту львівської Фільгармонії були дві симфонії, з яких одну, Порадовського, виконували у Львові вперше, другу, Шумана, мабуть уперше. У львівських відносинах музичного життя — цілковитого занепаду музичного життя — програми концертів (головно симфонічних), в яких більша частина присвячена творам невідомим, отже до деякої міри проблематичним з точки погляду їх успішности у публики — треба горячо вітати. На жаль, не кожний диригент має охоту і відвагу складати такі програми; днв. хочби програму найближчого симфонічного концерту!

Симфонії Шумана, коли їх слухаємо так рідко, як в останніх роках, а яких вони чимраз рідше зявляються в европейських концертових програмах, можна слухати навіть з деяким зацікавленням. Але й не більше. Далеко до захоплення, з яким все ще слухаємо симфонії Шуберта, Гайдна чи навіть Штаміца, слухаємо — нічого

...казати про твори „великих" клясичних симфоністів — далеко до подиву, з яким слухаємо Брамса чи Брукнера. Шуман — великий майстер мініятурних, афористичних форм, в якого основою його творчо-психічної концепції були поетичні, часто субєктивні переживання, хвилеві настрої, химерні мрії та фантастичні примари. У симфонічній формі, яка, хочеш-не-хочеш, вимагає деякого „прозаїчного" підходу у виборі тем, у їх обробітці і динаміці переведення, Шуман не почувався так свобідно, як у всіх тих своїх дрібних фортепіянових перлинах та піснях. Зрештою й не дивниця: вся його епоха не сприяла сонатовій (симфонічній) формі, не розуміла її, не вміла її розвинути. Тому то й у симфоніях Шумана бачимо радше чергування тем, ніж тематичну розробку, радше наслідування старих зразків (Бетговена, Шуберт), ніж якісь нові спроби. І тому такий напр. Мендельсон, у своїй творчій інвенції менше оригінальний і менше багатий задумами від Шумана, зате своєю духовою структурою куди ближчий клясикам, як Шуман — творить симфонії, які заокругленням, вигладженням і будовою стоять вище від симфоній Шумана.

Виконана у згаданім концерті Симфонія Ц-дур Шумана з його чотирьох — найбільш „клясична". У ній менше тих поетичних, розгублених і розкиданих думок, що в попередній, д-мольній, симфонії; більше цілкости, більше суцільности. Її найліпша частина, як і в інших симфоніях Шумана, схерцо; але й воно краще у композиторському задумі, як в оркестровому переведенні. Взагалі — ця Шуманівська оркестра! Вимагає вона якнайбільш детального опрацювання всіх подробиць дириґентом, щоб сяк-так вирівняти загальну звучність; але й тоді — не все воно вдається.

Симфонія познанчика **Порадовського** вже четверта в його творчім дорібку. Він іде відомими шляхами, вже добре протоптаними хочби й Желенським та Носковським. Її найбільша хиба, на жаль, найнебезпечніша для великих форм: від першої до останньої частини постійна спадна лінія. Або, кажучи простіше: чим далі, тим гірше...

Равеля „Гріб Куперена" все слухаємо з приємністю; як слухаємо людину, яка хоч і не фільософує, але все те не надто глибоке, про що говорить, каже в такий милий, безпосередній, елеґантний і „чистий" спосіб, що годі того не слухати в приємністю!

Солістом концерту був відомий зі своєї діяльности у Відні болгарин **Ріхард Однопософ**. Чудово грав чудовий Концерт Чайковського, інтерпретуючи його передовсім як твір чисто ліричний; отже без (такого частого і зайвого) пафосу, без драматизації, навіть невеликим, зате прегарним звуком. Доданий на „біс" Бах на скрипку сольо був свого роду „майстерштіком".

Дириґував **Зиґмунт Лятошевський** з Познані; енерґійний, музикальний, освічений. З технічно-мануального боку разять надто широкі рухи, разить отворена у всю ширину ліва рука. При надто малій скількости проб не можна було, очевидно, нічого путнього зробити з Шумана; зате ліпша була друга частина програми.

На салі, не рахуючи „своїх" людей — пустки.

Ант. руд.

Дописи.

ТИСЬМЕНИЦЯ.

З життя мешканців м. Тисьмениці. Тисьмениця це старе місто біля Станиславова, що в давнині славилося багатством і добробутом. Шевство, кушнірство і гарбарство були головними заняттями населення. Тепер при змінених умовинах ремісники обідніли, а їхнім коштом збогатилися посередники жиди, які торгують острими шкірами, що їх випрацьовують дві місцеві фабрики-гарбарні та численні гарбарі по домах. Вони крім гарбарства займаються теж кушнірством. Усілі спроби зорганізувати шевців і кушнірів у спілку чи кооперативу не дають реальних наслідків з причини незрозуміння ваги зорганізованої праці та з недостачі взаємного довір'я.

Невдачі лівих у Тисьмениці. Серед міщан і ремісників поширилося недавно комунофільство завдяки комуністичним агентам, які намагаються затроювати здорові органи міщан і ремісників. Вони роблять зусилля, щоб увійти до місцевих українських товариств та установ і розкладати їх зі середини, щоб опісля мати доказ діяльности перед своїми „гроше[давцями]". Для вияснення слід зазначити, що населення Тисьмениці ділиться на міщан, ремісників і селян. Ці останні мешкають на передмістях, займаються управою ріді і працюються давньої ноші. Вони виявляють доволі велику зорганізованість у громадянському житті і гуртуються у читальнях „Просвіти" та кооперативах. За те міщанство не проявляє живої активности, є зарозуміле, [illegible] і національно мало свідоме. Ремісники здебільша вдають лівих і слухають наказів своїх ко[мун]істів, коли знову вважають небесні... [illegible]

Великий Театр	в неділю 7. III. пополудни „ПОДРУЖЖА" вечором „Madame Sans-Gene" з Іриною Айхлерівною в головній ролі	Год. 3·30. год. 7·30

...вої Москви. В останніх роках, завдяки візьком активним одиницям зпоміж молодших місцевих інтеліґентів, вплив червоних агентів почав помітно слабнути. Їхні невдачі почалися від розвязання чит. „Просвіти" в середмістю, яку захопили у свої руки комунофіли і довгими вечорами слухали радіопередач з СССР. За неправильну господарку у внутрі читальні мусіла філія „Просвіти" її розвязати. За цею невдачею пішла усунення з членів Українбанку „Віра" деяких провокаторів, що острили зуби на народне добро і хотіли заложити собі у ньому тепле гніздечко. Третю невдачу потерпіли комунофіли 14. м.м. у Нар. Домі, господарсько-торговельній кооперативі, яку довели до руїни, бо господарили в ній кілька літ, наробили боргів, що їх не стягали, бо довжниками були „самі свої". Ця господарка довела до такого стану, що гарний поверховий будинок „Народнього Дому" в ринку, збудований жертвами еміґрантів в Америці, мав піти на ліцитацію і тільки завдяки ОСУК у Станиславові, що не допустив до ліцитації, дім не перейшов у жидівські руки. Тепер новообрана управа, зложена з місцевих інтеліґентів, свідомих міщан і селян буде мати нелегке завдання очистити установу з довгів та зробити її корисною для населення.

Нова кооператива в Тисьмениці. З кінцем минулого року основано в Тисьмениці нову кооперативу „Український Базар", яка в половині січня відчинила споживчу крамницю в „Народнім Домі". Не зважаючи на аґітацію доморослих „лівих" кооператива гарно розвивається та гуртує у себе щораз більше членів і покупців.

САМБІРЩИНА.

Коляда на „Р. Ш." у Самбірщині. Справа з колядою на „Р. Ш." цього року у нас некорисне прийнята. Подумати тільки, що до 11. м. м. вплинуло до Повітового Союзу Кружків „Р. Ш." лише 485 зол. 74 сот. З цієї квоти саме місто Самбір заколядувало 125 зол. 55 сот., отже повіт зложив ледви 360 зол. 19 сот. Це дійсно марна квота на такий великий повіт. Такі великі села, як Пиняни, вложили аж 0.80 сот., Гординя 1 зол. (один). Ступниця 2 зол. 80 сот., Торчиновичі 2.50 зол. і т. д. Села як Черхава, Монастирець, Воля Блажівська і більш як 50 інших не вложили ні сотика! Є теж такі села, як Виготи, що заколядували на „Р. Ш." 50 зол., але гроші затримали на потреби свого хору. З дотацій громадських бюджетів не вплинув дотепер жодний сотик, хоч у деяких бюджетах в минулому році вставлено невеликі квоти на „Р. Ш." Слід би негайно спрямувати ширшу рідношкільну анкету, освідомити селян, що „Р. Ш." потребує доконче їх допомоги та що цілу коляду слід пересилати лише до „Р. Ш." у Львові. Слід теж покінчити з хаосом цьогорічної коляди, а також поучити радних українців, в який спосіб мають видобути готівку з громадських бюджетів, призначену на цілі „Р. Ш.".

Той сам.

Спорт.

ЗМАГАННЯ ЗА ПЕРШЕНСТВО ГУЦУЛЬЩИНИ!

В днях 28. II., 1. і 2. III. відбулися заходом руханкової філії КЛК. у Ворохті змагання за першенство Гуцульщини.

Мені як делегатові Ради КЛК. припала честь перевести ці змагання. Разом зі змагуном львівської філії КЛК. у суботу вечором дня 27. м. м. приїхали ми до Ворохти. На двірці ждав нас голова філії п. Василь Мочерняк, який занявся нашим приміщенням на час змагань. У неділю 28. м. м. в сонячний гарний день при добрих умовинах (снігу 50 цм., —1°) почалися змагання. До змагань ставуло 21 змагунів з філій: Ворохта, Львів, Яблуниця, Космач і поза конкурсом УСК. „Прут" з Делятина. По переглядi змагунів голова місцевої філії склав на мої руки привіт Раді КЛК. та передав провід змагань.

Як перша конкуренція відбулася штафета 4 × 10. До старту ставуло 5 дружин. **І. місце у часі 4 год. 31.** [...] заняли змагуни КЛК. Ворохта у складі: Лупаца Омелян, Хомин Дусько, Диперчук Ф., Бойчук Микола; II. місце в часі 4.50.06 заняли теж змагуни згаданої філії, а саме: Росінський Дм., Мочерняк Василь, Саманюк Л., Мочерняк І. Їм теж признано третє місце, а саме змагунам: Юращукові Ю., Диперчукові Г., Романюкові Д. та Хімчакові; IV. місце заняли змагуни філії КЛК. з Яблуниці: Матвійчук М., Савчин Ст., Шоаґенюк П., Степак В.; V. місце заняв У.С.К. „Прут" з Делятина: Обрубанський М., Павлюк Дм., Небелюк Р., Брайлик М.

Індивідуально найкращий час осягнув Микола Бойчук — 1 год. 39 сек., Степак Василь — 1 год. 04 мін. 45 сек. і Василь Мочерняк — 1 год. 7 мін. і 57 сек.

Другий день змагань почався бігом на 16 км. На старті ставуло 12 змагунів. Біг скінчило 11. Перший до мети приходить у дуже добрій формі і часі Бойчук Микола — 1 год. 22 мін., 54 сек., за ним Лупаца — 1 год. 26 мін. 48 сек., Диперчук — 1 год. 29 мін. 13 сек., опісля Юфим, Мочерняк Василь, Хімчак Василь, Мочерняк Іван, Саманюк Лукин, Степак Василь, Шоаґенюк Петро, Савчин Степан. Того самого дня відбувся слялом з Погарка. До слялому ставуло 8-ох змагунів. На острому спаді гори уставлено брами. Як на таку трасу змагуни виказали високу техніку та скінчили зїзд у доброму часі. **І. Зїзд:** Перший їде Бойчук — переходить певно всі брамки без упадку і карного пункту та зїздить до мети в рекордовому часі 53 секунд, за ним стартує Лупаца теж добрим стилем, кінчить зїзд у часі 55 секунд. По них зїздить Мочерняк Василь, Хомин Д., Хімчак, Сенчина і Мочерняк Іван. **II. Зїзд:** У другому зїзді Лупаці в половині траси злітає дошка і тому остаточні підсумки слялому дещо змінені. І. місце заняв Микола Бойчук у часі — 1 мін. 43 сек., Сенчина — 2 мін. 00, Хомин, Хімчак, Мочерняк І., Саманюк, Мочерняк Василь, Лупаца відступив.

Третього й останнього дня змагань відбувся зїздовий біг з Перехреста. Довжина траса півтора кільометра. На старті відбувається ляосування і тут верховинці зрадкують свою тайну, тайну успіху в зїздах. Показують дошки не смаровані смарами, але чисто політуровані, при цьому складників політури не хотять зрадити. Так роблять добрі змагуни.

Вислід бігу: І м. Бойчук Микола — 2 мін. 25 сек., II. м. Мочерняк Ів. — 2 мін. 52 сек., III. м. Хомин Дусько — 2 мін. 57 сек. Дальші — Мочерняк Василь, Сенчина, Саманюк і Диперчук.

Того самого дня відбувся ще конкурс скоків до норвеської комбінації (біг 16 км. і скоки) і конкурс вільних скоків на малій скочні. Оба конкурси виявили неперсічну класу наших змагунів. У комбінаційному конкурсі переміг Лупаца Омелян перед Бойчуком і Мочерняком Іваном. В отвертому конкурсі переміг Лупаца Ом. 149.9 точок перед Бойчуком і Мочерняком Іваном по 142.6 точок.

Альпейську комбінацію виграв Бойчук Микола — т. 200; Сенчина Вод. — т. 156.5; Хомин — т. 145.12; Мочерняк Іван — т. 141.18; Хімчак Василь — т. 121.14; Мочерняк Василь — т. 115; Саманюк — т. 121.70.

Норвеська комбінація: І м. Бойчук Микола т. 290.1; II. м. Лупаца Ом. т. 288.8; III. м. Мочерняк Ів. т. 281.1; IV. м. Хімчак т. 211.7.

По скоках на малій скочні судді і публика переходять на велику скочню, бо Лупаца хоче побити свій рекорд. Виходить на саму гору добігу скочні — стає, простує дошки — знак хреста і дискавкою зїздить на поріг — ще мент і як птах злітає вгору. Чути тільки свист вітру та лопіт дошок. З запертим віддихом подивляємо бравурний відлет, прегарне нахилення змагуна, рівне уставлення дошок, працю рамен і мягкий зіскок. Чекаємо на вислід і за хвилину чуємо з долини „43 метри" (на десять кращий від рекорду). Всі широко обговорюють скок і стиль змагуна, який за той час підходить сходами на скочню. І знова на горі — скаче і тут єсде неофіціяльний український рекорд. **Наш український змагун переступає другу половину сотки, бо скочив 53 метри.** Скок на 21 метрів кращий від рекорду. Слід згадати, що на цій самій скочні Марусяк скочив 56 метрів. І тут мусимо похвалитися, що не треба нам захоплюватися чужими змагунами, коли маємо таких своїх змагунів. Трохи тренінґу, доброго тренера й опіки над змагунами, а тоді наші осяги певно не будуть гірші від світових. Горді з нашого молодого верховинця веселі вертаємось до Ворохти. Тут слід зазначити, що між скочками вибивається Микола Бойчук і молоденький Мочерняк Іван, який стилем є зовсім вирішений. Зацікавлення місцевих і довколичних верховинців, головно бігами, дуже слабе у протиставності до змагань, що їх уладжують чужі.

Першого дня змагань уладила філія з Ворохти комерс для змагунів і запрошених гостей, між якими був присутний наш відомий співак д-р Василь Тисяк, який увесь час цікавився змаганнями. Привіти та промови виголосив голова філії Ворохта п. Василь Мочерняк, відпоручники філій та ради і серед дружнього і товариського настрою минув вечір.

У склад комісії суддів входили: Роман Струмінський, Ковцевич Данко, м-р Дмитерко, дир. Захарія Петро, Гринь Мочерняк, який занявся організацією змагань та гостив у себе всіх змагунів і відпоручників.

Організація, як на перші цього роду змагання, вповні справна і добра. Тому з жалем, але вдоволені осягами наших змагунів, покидаємо веряту ще добрим снігом Ворохту і їдемо до сірих долів.

Поїзд несе нас долиною Пруту чимраз швидше, де що раз менше, менше снігу...

Роман Струмінський.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Львів, березень 1937. Р. X. Ч. 8. Зміст: І. Н.: До жіночого питання в Сокільській Організації. — Старостю усуває голов. — Організаційні справи. — Н. К.: В руханковій салі. — Заметіль. — Упадок парату в Україні. — Микола Процик: Прогулька на лещетах. — Суперництво 1937. — М. С.: Приспособлювання членів. — Сокільство і Спортові Союзи. — 75-літти чеського сокільства. — Степан Гайдучок: Лещетарський скок. — Зі сокільського життя. — С. Гайдучок: Пів століття сокільських видань. — О. Вальчик: Сокільська поведінка. — Що чула і бачила маленька мишка в рухівні С.-Б., як учасники мали руханку. — Штурпак: Як три брати мандрували. — З краю і світу. — † Рената Тиршова. — Розривковий кутик.

RUCH SŁOWIAŃSKI, Lwów, luty 1937. R. II. № 2.
MORZE. Warszawa, marzec 1937. R. XIII. № 3.
SLOVANSKY PREHLED. Praha, unor 1937. R. XXIX Cis. 2.

Листування Редакції.

Вп. М-н, Прага: Статті про порозуміння чехів з німцями дивним дивом не дістали. Просимо негайно прислати вдруге — поручено.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДОЛИНА:
6. III. Чорногора в огні (Довбуш).

БРОШНІВ-ОСАДА:
8. III. Шаріка.
9. III. Муж двох жінок.
10. III. Чорногора в огні (Довбуш).

Виставляючи опери „Казку старого млина“ і „Гальку“ театр побільшує співочий ансамбль і прийме сопран і альт. Зголошення зі світлинами слати на адресу з часописах.

Український Театр „Заграва“.

ЗАБОЛОТІВ:
6. III. Мураваж.

Великий Театр:

Субота, 6. III. год. 8. опера „Лучія з Ламермуру“.

Неділя, 7. III. год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Подружжя“. Год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен“.

Понеділок, 8. III. год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен“.

Вівторок, 9. III. год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Сем Додсворт“ на осн. Сінклера Люїса.
АТЛЯНТИК: „Королева джунглів“.
ВАНДА: „Родина Ротшильдів“, „Напад на Конго“.
ГРАЖИНА: „Варвара Радзівілівна“.
ЕВРОПА: „Рамона“.
КАСІНО: „Сам на сам“ з Павлею Веселі.
КОПЕРНИК: „Шаржа легкої бригади“ (Кривавий орел).
МАРУСЕНЬКА: „Шаржа легкої бригади“ (Кривавий орел).
МЕТРО: „Дівча з Будапешту“ з Мартою Еґерт.
МІРАЖ: „Графиня Маріца“ зі Секе Сакалем, „Ільонка“ з Франціскою Ґаль.
МУЗА: „Антін Адверз“.
ПАКС: „Буря над світом“ і кольорові додатки.
ПАЛЯС: „Про що мріють жінки“
ПАН: „Сильветки“.
РАЙ: „Буде краще“ із Щепком і Тоньком.
СВІТ: „Їх Ексцеленція шофер“ і „Нові Тарзанові пригоди“.
СТИЛЕВЕ: „Американська авантюра“ та ревія.
ТОН: Фліп і Флап „Циганське дівча“.
УТІХА: „Кенігсмарк“ і ревія.
ХИМЕРА: „Моя зіронька“ з Шерлі Темпль; „Герой“ з Волесом Бері.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Еспанія“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 6. березня 1937.

Берлін (357) 16.00 Веселе муз. пополудне, 19.15 Форт. рецитал, Регерові твори, **Білгород** (437) 18.30 Скрипка, 20.00, 21.00 Сербський вечір, **Брюселя фл.** (322) 21.00, 22.00, 23.00 „Аїда“ оп. Верді, **Будапешт** (550) 13.30 Форт. рецитал, 14.00 Скрипка, 19.20 Джез, 21.40, 22.00 Циг. музика, 22.40 Орх. концерт, **Відень** (507) 12.00 Орх. концерт, 15.40 Хор, 18.10 Нар. пісні, 19.10, 20.00, 21.00 „Христя люнкіана“ оп. Ярна, **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Нар. пісні, 20.10, 21.00 Веселий муз. вечір, **Кошиці** (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, 16.45 Театр для дітей, **Льондон Редж.** (342) 22.00 „Мадам Батерфляй“ оп. Пучіні (II. дія) **Міляно** (369) 17.15 Танц. музика, 20.40 „Наша земля“ ком. Росата, **Мінхен** (405) 9.00 Веселі мельодії, 12.00 Орх. концерт, 18.50 Співи, 20.10, 21.00 „Богема“ оп. Пучіні, **Прага** (470) 11.05 Сальон. квартет, 16.45 Театр для дітей, **Радіо Парі** (1648) 14.15 Спів, 17.00 Авд. для дітей, 18.00, 19.00 Моцартівський концерт, 21.45, 22.00 Симф. концерт, **Рим** (421) 17.15 Танцова музика, 20.45, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 „Парсіфаль“ оп. Вагнера.

Неділя, 7. березня 1937.

Берлін (357) 12.00 Розр. концерт, 18.00 „Духи з Кентервілю“ комедія Гуґна на осн. Уайльда, 19.00 Концерт фільг. тріа, 20.00, 21.00 „Світла та тіни Берліна“ муз. калейдоскоп, **Братислава** (299) 17.35, 18.00 „Продана наречена“ оп. Сметани, **Будапешт** (550) 12.30 Концерт оп. орх., 15.50 Сальон. музика, 22.05 Джез, 22.45 Орх. концерт, 12.45 Великий концерт бажань, 15.40 Квартет е-моль Бетовена, 16.15 Словінські пісні й танки, 17.30, 18.00 Розр. музика, 20.10 Форт. рецитал Магди Руси, 21.00 „Бравербас“ ком. Плявта, **Дайтшляндзендер** (1571) 14.30 Данська нар. музика, 15.15 Весела авд. для села, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Гарні мельодії, 20.00, 21.00 „Анничка з Тіролю“ муз. комедія, **Кошиці** (259) 17.35 Для Закарпаття, **Міляно** (369) 17.00, 18.00, 19.00 Симф. концерт, 20.40 Легка музика, 21.00, 22.00 „Липкосочки“ оперетка Ганна, **Мінхен** (405) 12.00 Військ. музика, 12.00 Орх. концерт, вок. дуети, 19.05 Бетхоренові твори у вик. солістів, 20.00 „Радіймо всі“ вок. вечір, **Прага** (470) 19.45 Попурі словацьких пісеньок, 20.10 Попурі народних пісень, 21.05 Орх. концерт, **Радіо Парі** (1648) 12.30 „Пель-Мель“ вес. муз. програма, 14.00 Легка музика, 16.00 Спів. рецитал, 19.45 Рел. музика, 20.00 Радіоцирк, 20.40 Пісоньки, 21.45, 22.00 „Ля Тур де Несль“ драма Гальордета й Дюма, **Рим** (421) 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Орх. концерт, 23.15 Танц. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 6. березня 1937.

6.30 Раннішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Раннішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт солістів, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська скринька, 14.30 Театр Уяви для старших дітей: „Союз 4-х вухів“, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Скеч: „Добрі ради“, 15.22 Реклям. концерт, 15.30 Наша програма, 15.35 Юрандів хор, з гр. пл., 15.50 Огляд видань, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Дві увертюри, гр. пл., 16.15 Мельодії для залюблених, орх. концерт, 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Пісоньки у вик. Шміґта, гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Фейл.: Нова Варшава; Музика з гр. пл., 19.30 Концерт, скрипка, спів, форт на 4 руки, 20.30 Літер. новини, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт, симф. орх., Щепаньска спів, 22.00 Виленська Заауля, 22.30 Мала орхестра.

Неділя, 7. березня 1937.

8.00 Сигнал часу; 8.03 Хліборобська Газетка, 8.18 Музика з гр. пл., 8.25 Огляд львівської Хліборобської Палати, 8.40 Вайнберґер: Полька з оп. „Шванда дудар“; 8.45 Програма на нині, 8.50 Раннішній денник; около год. 10.30 після богослуження „Щось для кожного“ музика з гр. пл., 11.45 Що це таке катол. місії; 11.57 Сигнал часу; 12.03 Розривковий концерт; у перерві ок. год. 13.00 Театр. огляд, 14.00 Орхестра в одному інструменті (органи Вірліцера), 14.20 Реклямовий концерт, 14.35 Легка музика з гр. пл., 14.50 Вогнева сторожа, 15.05 Нар. пісні у вик. муж. хору, 15.30 Для села: „Що старий Яків дізнався від молодого Андрія“, Огляд ринків рільних продуктів; 16.00 Морфітац у пісоньці; 16.30 Пів години мандолін, орх.; 17.00 Симфонічний концерт, 19.00 „З мого варстату“ літер. нарис Каден-Бандровського; 19.15 Мішаний концерт: Генр. Бем тенор, скрипка, форт., 19.45 Літер. хвилини: Поезії Тад. Жукея; 20.00 Продовження мішаного концерту, 20.30, 20.38 Спортові вістки, 20.40 Політ. огляд; 20.50 Вечірній денник; 21.00 Театр Уяви: „Ексмісія“ на осн. Бол. Пруса; 21.30 Форт. рецитал Лаз. Леві; 22.00 Орхестра; 23.00 Танкові мельодії, з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.03, 88.60, Доляри американські 5.28·50, 5.26·00, доляри канад. 5.28.00—5.25·50, Фльорени гол. 289.10—288·10, Франки фр. 24.59—24.45, Франки швайцарські 120·70—119.90, Фунти англ. 25.87—25·71, Гульдени данц 100.20—99.80. Корони ч. 16.40—15.80. Кор. дан. 115·44—114.60, Кор. норв. 129.93—128.95, Корони шв. 133.38—132.40, Ліри італ. 24.20 — 23.70, Марки фінл. 11.43 —11.00, Марки нім. 124·00—120·00, Шил. австр. 95.00—94.00. Марки нім. срібні 133, 129.

Тенденція вдержана.

Акції.

Банк Польський 100·00, Ліпоп 13·75 Стараховичі 35·00—34·50.

Тенденція дещо слабша.

Папери.

3 поз. інвест. 1. ем. 65.00, серія ненот. 3 проц. поз. інв. 2 ем. 65·50 серія ненот. 5 проц. поз. кон. 53·25, 6 проц. поз. дол. 46·50, купон 47·10, 4 проц. пр. дол. 45·75. 7 стабіл. 361·00, купон 67·54, 4 проц. консол. 51·75, 53.50, 50·00, 50·25, 2 ост. др.

Тенденція на позички і листи сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 5 березня н. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.95 зол	
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	3.00	„
1 кг. масла експ. платить з експ. опакув. включно дефінітивно	3·00	„
молоко від 11. I. н. р. . . .	0.16—0.17	„
копа яєць	3.00	„

Тенденція на масло та молоко сильна, на яйця знижкова

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 5. III. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір'я птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді товсті	1.45	зол.
Індики I. кл., добре умясені, повногруді товсті	1.25	„
Курки молоді I. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.80 кг. вгору	1.30	„
Качки товщені I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.35	„

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Оцим звертається до громадянства Іван Заремба, б. рахунковий старшина УГА невилічно хорий, який перебуває в Міському Заведенні, жінка померла йому перед 10 роками залишаючи четверо дітей, з проханням допомоги його дітям грошима та одягом для 18-літньої доньки. Ласкаві жертви слати на адресу: Іван Заремба, Львів, Міське Заведення, вул. Білинських 9. 1—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.